अन्तिम लेखापरीक्षण प्रतिवेदन

रघुगंगा गाउँपालिका, म्याग्दी

आर्थिक वर्ष २०७६/७७

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

काठमाडौं

Serving the Nation and the People

दूरदृष्टि (Vision)

जनहितकालागि जवाफदेहिता, पारदर्शिता र निष्ठा प्रवर्द्धन गर्ने विश्वसनीय संस्था हुन प्रयत्नशील रहने ।

(We strive to be a credible institution in promoting accountability, transparency and integrity for the benefit of the people)

गन्तव्य (Mission)

सरोकारवालालाई सार्वजनिक कोषको दक्षतापूर्ण उपयोग सम्बन्धमा आश्वस्त पार्न स्वतन्त्र एवं गुणस्तरीय लेखापरीक्षण सेवा प्रदान गर्ने ।

(Provide independent and quality audit service to assure our stakeholders that the public funds are efficiently used)

मूल्य मान्यता (Core Values)

निष्ठा	(Integrity)
स्वतन्त्रता	(Independence)
व्यावसायिकता	(Professionalism)
पारदर्शिता	(Transparency)
जवाफदेहिता	(Accountability)

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

Office of the Auditor General

(बागमती र गण्डकी प्रदेश लेखापरीक्षण महा-निर्देशनालय)

Phone: 4262381
4262415, 4262417
Fax: 977-1-4268309
977-1-4262798
Post Box: 13328
बबरमहल, काठमाडौं, नेपाल

पत्र संख्याः २०७८/७९
च.नं.:२०८

मितिः २०७८।०५।०४

श्री अध्यक्षज्यू,
रघुगंगा गाउँपालिका,
गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय,
म्याग्दी ।

विषयः- लेखापरीक्षण प्रतिवेदन ।

नेपालको संविधानको धारा २४१ बमोजिम त्यस पालिकाको आर्थिक वर्ष २०७६।७७ को लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(२) बमोजिम यो प्रतिवेदन जारी गरिएको छ। उक्त प्रतिवेदन लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(३) र दफा २२ बमोजिम कारबाहीको लागि अनुरोध छ।

(इन्द्र प्रसाद आचार्य)
नायब महालेखापरीक्षक

महालेखापरीक्षकको भनाइ

नेपालको संविधानको धारा २४१ मा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका सबै सरकारी कार्यालयको लेखापरीक्षण नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता, प्रभावकारिता र औचित्यको आधारमा महालेखापरीक्षकबाट हुने व्यवस्था छ। लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(२) मा महालेखापरीक्षकले प्रत्येक गाउँपालिका र नगरपालिकाको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी अलग अलग प्रतिवेदन जारी गर्न सक्ने व्यवस्था छ । सोही व्यवस्थाबमोजिम स्थानीय तहको २०७६।७७ को आर्थिक कारोबारको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी यो प्रतिवेदन जारी गरिएको छ।

स्थानीय तहको लेखापरीक्षण नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन, सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, वित्तीय लेखापरीक्षण मार्गदर्शन, स्थानीय तह लेखापरीक्षण निर्देशिका, महालेखापरीक्षकको वार्षिक लेखापरीक्षण योजना र निकायसँग सम्बन्धित ऐन, नियमको आधारमा सम्पन्न गरिएको छ। लेखापरीक्षणको प्रमुख उद्देश्यहरुमा वित्तीय विवरणको शुद्धता, प्रचलित कानूनको पालना, बजेट तथा योजना तर्जुमा एवं कार्यक्रम कार्यान्वयन, खरिद व्यवस्थापन, सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण र उपयोग, जिम्मेवारी र जवाफदेहिता एवं सेवा प्रवाहको अवस्था मूल्याङ्कन गर्नु रहेको छ। त्यसैगरी स्रोत साधनको प्राप्ति र उपयोग सम्बन्धमा प्रचलित कानूनको पालना भए नभएको विश्लेषण गरी वित्तीय व्यवस्थापनमा सुधारका लागि सुझाव प्रस्तुत गरी सुशासन प्रबर्द्धनमा टेवा पुर्‍याउनु लेखापरीक्षणको उद्देश्य रहेको छ।

आर्थिक वर्ष २०७६।७७ को लेखापरीक्षण सम्पन्न भएपश्चात जारी गरिएको प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्राप्त प्रतिक्रियाका विषयहरु मिलान गरी कायम रहेका व्यहोरा समावेश गरेर राय सहितको अन्तिम प्रतिवेदन पठाइएको छ। प्रतिवेदनमा दिएका सुझावहरुको कार्यान्वयनबाट स्थानीय तहमा रहेको सीमित स्रोत साधनको उपयोग गरी विकास निर्माण र सेवा प्रवाहमा मितव्ययिता, दक्षता र प्रभावकारिता हासिल गर्न सहयोग पुग्ने अपेक्षा गरिएको छ। फलस्वरुप स्थानीय तहको कार्यसम्पादनमा जवाफदेहिता र पारदर्शिता प्रबर्द्धन हुने विश्वास लिइएको छ।

लेखापरीक्षणबाट मूलतः आन्तरिक आय र राजस्व बाँडफाँटको प्रक्षेपण यथार्थपरक नरहेको, आन्तरिक आय ठेक्का व्यवस्थापनमा स्पष्ट कानूनी व्यवस्था नभएको, आय सङ्कलन न्यून रहेको, पर्याप्त आधार बेगर राजस्व छुट दिएको, बक्यौता असुलीमा प्रभावकारिता नआएको, बजेट अनुशासन कमजोर रहेको, अबण्डा बजेट राखेको, खर्च पश्चात बजेट तथा कार्यक्रम संशोधन गरी अनुमोदन गर्ने गरेको, वर्षान्तमा बढी खर्च गरेको, खरिद कानून विपरीत सोझै खरिद गरेको, अत्यधिक प्रशासनिक खर्च गरेको, बचत अनुदान फिर्ता नगरेको, वितरणमुखी खर्चको बाहुल्यता रहेको जस्ता प्रवृत्ति देखिएका छन्। त्यसैगरी विकास निर्माणतर्फ योजना प्राथमिकीकरण नगरेको, साना तथा टुक्रे आयोजनाको छनौट गरेको, जटिल प्रकृतिका कार्यहरु समेत उपभोक्ता समितिबाट गराएको, तोकिएबमोजिम जनसहभागिता नजुटेको, दिगो विकासका लक्ष्य अनुरुप योजना र कार्यक्रम तर्जुमा नगरेको, दीर्घकालीन विकासको खाका तर्जुमा नभएको जस्ता समस्या रहेका छन्।

स्थानीय तहको आन्तरिक व्यवस्थापनतर्फ आवश्यक अनुभवी र दक्ष जनशक्तिको कमी रहेको, कर्मचारी नियुक्ति तथा बढुवामा प्रदेश लोकसेवा आयोगको परामर्श नलिएको, सेवा प्रवाहमा अपेक्षित सुधार हुन नसकेको, स्रोत, साधन र सम्पत्तिको दुरुस्त अभिलेख नरहेको, सञ्चालित योजना, कार्यक्रम, सेवा प्रवाहको अभिलेख नराखेको, बैंक हिसाब विवरण तयार गर्ने नगरेको, लेखाङ्कन तथा समग्र प्रतिवेदन प्रणाली र आन्तरिक नियन्त्रण कमजोर रहेको छ। साथै आन्तरिक लेखापरीक्षण भरपर्दो र प्रभावकारी नभएको पाइएको छ। स्थानीय तहमा लेखा समितिको गठन, कार्यक्षेत्र, लेखापरीक्षण प्रतिवेदन उपर छलफल र बेरुजू फछर्यौट सम्बन्धी स्पष्ट कार्यविधि तर्जुमा हुन बाँकी रहेको पाइएको छ। लेखापरीक्षणबाट औंल्याएका व्यहोराहरु सुधार गरी गत विगतका बेरुजु उपर अपेक्षितरुपमा आवश्यक कारवाही भए गरेको समेत देखिएन।

समय र जनशक्तिको सीमितताको बावजुद यथासम्भव स्थानीय तहको कार्यस्थलमा नै उपस्थित भई लेखापरीक्षण गरिएको थियो। लेखापरीक्षणको क्रममा लेखापरीक्षण टोलीले स्थानीय तहका प्रमुख सहितका पदाधिकारीहरुसँग छलफल समेत गरिएको थियो। लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भएका ब्यहोराको कार्यान्वयनबाट स्थानीय तहको वित्तीय व्यवस्थापन, भौतिक पूर्वाधार र सेवा प्रवाहमा सुधार हुने अपेक्षा गरेको छु । स्थानीय तहको लेखापरीक्षणमा सहयोग पुर्‍याउने स्थानीय तहका सबै पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरु र लेखापरीक्षण तथा प्रतिवेदन तयारीमा संलग्न यस कार्यालयका कर्मचारीहरु सबैलाई धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु।

(टंकमणि शर्मा, दंगाल)

२०७८ भाद्र ४ गते **महालेखापरीक्षक**

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
Office of the Auditor General

(बागमती र गण्डकी प्रदेश लेखापरीक्षण महा-निर्देशनालय)

Phone: 4262381
4262415, 4262417
Fax: 977-1-4268309
977-1-4262798
Post Box: 13328
बबरमहल, काठमाडौं, नेपाल

पत्र संख्याः २०७८/७९ च.नं.:१०९ मितिः२०७८।०५।०४

श्री अध्यक्षज्यू,
रघुगंगा गाउँपालिका,
गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय,
म्याग्दी।

विषयः लेखापरीक्षण प्रतिवेदन ।

कैफियत सहितको राय

हामीले रघुगंगा गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७६।७७ को वित्तीय विवरण र त्यससँग सम्बन्धित आय व्यय विवरण तथा लेखा टिप्पणीहरूको लेखापरीक्षण गरेका छौं ।

हाम्रो रायमा, यस प्रतिवेदनको कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार खण्डमा उल्लेख भएका विषयले पार्ने असर बाहेक, पेश भएको २०७७ आषाढ ३१ मा समाप्त भएको आर्थिक वर्ष २०७६।७७ को वित्तीय विवरण र त्यससँग सम्बन्धित आय- व्यय विवरणले स्थानीय तहसँग सम्बन्धित प्रचलित कानून र परम्परा बमोजिम सारभूत रुपमा सहि तथा यथार्थ अवस्था चित्रण गर्दछ ।

कैफियत सहितको रायव्यक्त गर्ने आधार

१. लेखापरीक्षणबाट रु.१ करोड ७० लाख ८२ हजार बेरुजू देखिएको छ।सोमध्ये असुल गर्नुपर्ने रु.१०लाख ७९ हजार, प्रमाण कागजात पेश गर्नुपर्ने रु.१४लाख ६३ हजार नियमित गर्नुपर्ने रु.१ करोड २४ लाख ३२ हजार र पेस्की बाँकी रु.२१ लाख ८ हजार रहेको छ।

२. लेखापरीक्षणमा देखिएका व्यहोराहरूका सम्बन्धमा मिति २०७७।१२।२५ मा जारी गरिएको प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्राप्त प्रतिक्रिया सहितका प्रमाण कागजातका आधारमा फछ्र्यौट भएका दफाहरू हटाई कायम व्यहोराको अन्तिम प्रतिवेदन पाना २२(वाइस) यसैसाथ संलग्न छ ।

३. आम्दानी तथा खर्चको स्रेस्ता नगदमा आधारित लेखा प्रणाली अवलम्बन गरेकोले पालिकाको पेस्की बाहेक सम्पत्ति तथा दायित्व यकिन हुने कुनै जानकारी खुलाएको छैन ।

हाम्रो लेखापरीक्षण कार्य नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्वन गरेका नेपाल सरकारी लेखापरीक्षणमान, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसंग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानून बमोजिम गरिएको छ।वित्तीय विवरण तयार गर्ने स्थानीय तहसंग हामी स्वतन्त्र छौं । त्यसका लागि स्वीकृत आचार संहिता अनुसार हामीले काम गरेका छौं ।लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त गरेका लेखापरीक्षण प्रमाणहरू हाम्रो राय व्यक्त गर्ने आधारका लागि पर्याप्त र उपयुक्त छन् भन्ने कुरामा कार्यालय विश्वस्त छ।

वित्तीय विवरण उपर व्यवस्थापन र लेखाउत्तरदायी अधिकारीको जिम्मेवारी

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ तथा अन्य प्रचलित कानून बमोजिम सही र यथार्थ हुने गरी वित्तीय विवरण तयार गर्ने तथा जालसाजी वा अन्य गल्तिका कारण वित्तीय विवरण सारभूत रुपमा गलत आँकडा रहित स्वरुपमा बन्ने गरी आवश्यक आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली लागू गर्ने जिम्मेवारी पालिका व्यवस्थापनमा रहेको छ।गाउँ कार्यकारिणी, अध्यक्ष र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत पालिकाको वित्तीय प्रतिवेदन प्रकृयाको अनुगमनका लागि जिम्मेवार रहेका छन्।

वित्तीय विवरणको लेखापरीक्षण उपर लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी

वित्तीय प्रतिवेदन समग्रमा जालसाजी वा अन्य गल्ती समेतका कारण सारभूत रुपमा गलत आँकडारहित रहेको होस् भनी उचित आश्वस्तता प्राप्त गरी राय सहितको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो।लेखापरीक्षणमा उचित आश्वस्तताले सामान्य स्तरको आश्वस्ततासम्म प्रदान गरेको हुन्छ, तर लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्बन गरेका नेपाल सरकारी लेखापरीक्षणमान, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानून बमोजिम गर्ने लेखापरीक्षण सम्पादन भएकै अवस्थामा पनि सबै प्रकारका जालसाजीजन्य वा अन्य गल्ती पत्ता लगाउन सक्ने निश्चितता भने हुदैन।वित्तीय विवरणका उपयोगकर्ताले सामान्यतया गर्ने आर्थिक निर्णयमा नै फरक पार्न सक्ने अवस्था देखिएका एउटै वा समग्रतामा हुने विशेष वा जालसाजीजन्य वा अन्य गल्तीलाई सारभूत रुपमा गलत आँकडा मानिएको छ।

(इन्द्र प्रसाद आचार्य)
नायव महालेखापरीक्षक

लेखापरीपरीक्षण प्रतिवेदन

पालिकाको आर्थिक वर्ष २०७६।७७ को स्थानीय सञ्चित कोषको आय व्यय हिसावको संक्षिप्त अवस्था निम्न वमोजिम रहेको छ ।

प्राप्ती र भुक्तानी हिसाव

विवरण	टिप्पणी	यस वर्ष रु.			
		बजेट	आफैले गरेको प्राप्ति / भुक्तानी	वस्तुगत/सोझै भुक्तानी	जम्मा
प्राप्ति (क+ख)		५२३३४८८७३	४३४८५५७३४.२९		४३४८५५७३४.२९
क.प्राप्ति (संचितकोषमा आम्दानी बाँधिने)		३४४२७२००१	३१०३६७५८८.६४	०	३१०३६७५८८.६४
११००० कर	११	७०४०००००	४८०७५१३४.६४	०	४८०७५१३४.६४
१३००० अनुदान		२६६९५३०००	२५४४५३०००	०	२५४४५३०००
संघीय सरकार	१२	२३९९४१०००	२३९९४१०००	०	२३९९४१०००
प्रदेश सरकार	१२	२७०१२०००	१४५१२०००	०	१४५१२०००
१४००० अन्य राजस्व		६९१९०००	७८३९४५४	०	७८३९४५४
३३००० दायित्व		१	०	०	०
ख.अन्य प्राप्ति		१७९०७६८७२	१२४४८८१४५.६५	०	१२४४८८१४५.६५
वितरण गर्न बांकि राजस्व		०	०	०	०
कोषहरु		८३३४६८७२	४१६०१४४८	०	४१६०१४४८
धरौटी		०	०	०	०
संघीय,प्रदेश सरकार वा अन्य कार्यक्रम		९५७३००००	८२८८६६९७.६५	०	८२८८६६९७.६५
भुक्तानी (ग+घ)		५४८६२६८१५	३९१५७०१५७.३८	०	३९१५७०१५७.३८
ग.भुक्तानी (सञ्चित कोषबाट)		३६९५४९९४३	२७३६०७८१६.१८	०	२७३६०७८१६.१८
२१००० पारिश्रमिक/ सुविधा	१८	१५४०५८०००	१३८२४२१४३.१०	०	१३८२४२१४३.१०
२२००० मालसामान तथा सेवाको उपयोग	१८	३३२८८०००	२४९८२३०२.२६	०	२४९८२३०२.२६
२५००० सहायता(Subsidy)	१८	७७६००००	६५३९८१५.६०	०	६५३९८१५.६०
२६००० अनुदान	१८	११५५०००	९९८००	०	९९८००
२७०००सामाजिक सुरक्षा	१८	४८९५०००	४४५२४०८	०	४४५२४०८
२८००० अन्य खर्च	१८	२६३००००	१५५६५००	०	१५५६५००
३१००० गैर वित्तिय सम्पत्ती/पूँजीगत खर्च	१८	१६५७६३९४३	९७७३४८४७.२२	०	९७७३४८४७.२२
घ.अन्य भुक्तानी		१७९०७६८७२	११७९६२३४१.२०	०	११७९६२३४१.२०
कोषहरु		८३३४६८७२	३५०७९८७३.५५	०	३५०७९८७३.५५
धरौटी		०	०	०	०
संघीय,प्रदेश सरकार वा अन्य कार्यक्रम		९५७३००००	८२८८६६९७.६५	०	८२८८६६९७.६५
कट्टी रकम भुक्तानी/दाखिला गर्न बांकी			(४२३०)		(४२३०)
ङ.यो वर्षको बचत(न्युन)		(२५२७७९४२)	४३२८५५७६.९१		४३२८५५७६.९१
च.गतवर्षको जिम्मेवारी रकम(अ.ल्या)			२९९९७२३७		२९९९७२३७
वर्षान्तको बांकी रकम(ङ+च)		(२५२७७९४२)	७३२८२८१३.९१		७३२८२८१३.९१
बैंक तथा नगद बांकी	२४		७३२८२८१३.९१		७३२८२८१३.९१

<table>
<tr><th>दफा नं</th><th>भौ.नं., मिति र व्यहोरा</th><th>वेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td>परिचय – स्थानीय नेतृत्वको विकास गर्दै स्थानीय शासन पद्धतिलाई सुदृढ गरी स्थानीय तहमा विधायिकी, कार्यकारीणी र न्यायिक अभ्यासलाई संस्थागत गर्न स्थानीय सरकार संचालन गर्ने उद्देश्यले यस गाउँपालिकाको स्थापना भएको हो। स्थानीय सरकारले संचालन गर्ने कार्यमा सहकारिता, सह–अस्तित्व र समन्वयलाई प्रर्वधन गर्नु र स्थानीय सरकारका काममा जनसहभागिता, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता सुनिश्चित गरी नागरिकलाई गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्नु गाउँपालिकाको उद्देश्य रहेको छ। यस गाउँपालिकामा ८ वटा वडा र ३७९ वर्ग किलोमिटर क्षेत्रफलमा फैलिएको छ।</td><td></td></tr>
<tr><td></td><td>असुलीः लेखापरीक्षणको क्रममा रु ३४ हजार र प्रारम्भिक प्रतिवेदन जारी भएपश्चात प्रतिक्रियावाट रु ३ लाख ३३ हजार गरी कुल रु.३ लाख ६७ हजार असुली भई सम्वन्धित राजश्व शिर्षकमा दाखिला भएको छ।</td><td></td></tr>
<tr><td>१.</td><td>वित्तीय विवरणको विश्लेषणः स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७२ मा गाउँपालिकाले प्रत्येक वर्षको श्रावण १ गतेदेखि आगामी वर्षको आषाढ मसान्तसम्मको अवधिलाई आर्थिक वर्ष कायम गरी आय र व्ययको हिसाव राख्नुपर्दछ। सोही ऐनको दफा ६९ मा तोकिएअनुसार गाउँपालिकाले आफ्नो आर्थिक कार्य प्रणालीको व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ। यस सम्बन्धमा देखिएका व्यहोरा देहाय बमोजिम छन्

स्थानीय तहले संचित कोषमा गत विगतको बाँकी यस वर्ष प्राप्त रकम र संचित कोषवाट भएको खर्च स्पष्ट देखिने गरी खाता राखेको छैन।
पालिकाको श्रेस्ता र वैक मौज्दात विच निम्नानुसारको फरक देखिएकोले फरक पर्नुको कारण पत्ता लगाई वैक हिसाव मिलान गर्नुपर्ने देखिन्छ।

<table>
<tr><th>वैक स्टेटमेन्ट अनुसारको मौज्दात (पालिकाले पेश गरेको एकिकृत आर्थिक विवरण अनुसारको वैक मौज्दात)</th><th>सुत्रको वित्तिय प्रतिवेदन अनुसार वैक मौज्दात</th><th>फरक रकम</th></tr>
<tr><td>५२७७४७२२</td><td>७३२८२८१३।९१</td><td>२०५०८०९१।९१</td></tr>
</table>

स्थानीय कोषको सञ्चालन, व्यवस्थापन र प्रतिवेदन प्रणालीमा एकरुपता र शुद्धता कायम गर्न महालेखा नियन्त्रक कार्यालयले उपलब्ध गराएको स्थानीय संचित कोष व्यवस्थापन प्रणाली (सुत्र) को प्रयोग गरेको भएता पनि सोले देखाएको वित्तिय प्रतिवेदन यथार्थ रहेको पाईएन।
स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को नियम ७२(२) मा नेपाल सरकारले निर्धारण गरे बमोजिमको आय र व्ययको वर्गीकरण तथा खर्च शीर्षक सम्बन्धी व्यवस्था अवलम्बन गर्नुपर्ने तथा नियम ७६(२) मा महालेखा परीक्षकबाट स्वीकृत भए बमोजिमको ढाँचामा लेखा राख्नुपर्ने व्यवस्था गरेकोमा यस पालिकाले एकिकृत आर्थिक संकेत वर्गिकरण र व्याख्या, २०७४ अनुसार वजेट तयार तथा कार्यान्वयन दुवै गरेको छैन जसले चालु प्रकृतिका काम पूँजीगतमा तथा पूँजीगत कार्यलाइ चालु खर्च शिर्षकमा राखी खर्च गरेको पाइयो।
पालिकाले पालिकामा प्राप्त भएका सम्पुर्ण आम्दानीलाई सञ्चित कोषमा आम्दानी नवाँधी सोझै वैक जम्मा गराउने र वैक स्टेटमेन्टको आधारमा आम्दानी वाँध्ने गरेकोले पालिकाले पेश गरेको वित्तिय विवरणले यथार्थ अवस्था चित्रण गर्दैन।
पालिकाले तोकेबमोजिमका वित्तीय विवरणहरु तथा खाताहरु अद्यावधिक गरी आय र व्ययको वास्तविक स्थिति देखिने गरी लेखांकन गर्नुपर्दछ।
</td><td></td></tr>
<tr><td>२.</td><td>घटी जिम्मेवारी सारेकोः आर्थिक कार्यविधी नियमावाली २०६४ को नियम ४५ वमोजिम आय व्यय ठिक</td><td></td></tr>
</table>

	सँग भएको र लेखांकन गरेको कुरामा विश्वस्त हुनुपर्ने र घटी जिम्मेवारी सार्न नहुने व्यवस्था रहेको छ। गत आ वको लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा जिम्मेवारी सार्नुपर्ने उल्लेख भएको रु ३९४८२१९८।०० मध्ये आ व २०७६।७७ मा रु २९९९७२३७।०० मात्र जिम्मेवारी सारेकोले घटी जिम्मेवारी सारेको रु ९४८४९६१।०० को एकिन गरी जिम्मेवारी सारी आम्दानी देखाउनुपर्ने भनी लेखापरीक्षणको प्रारम्भिक प्रतिवेदनमा रु९४८४९६१।०० वेरुजु कायम गरेकोमा प्रतिक्रिया पेश गर्दा वैक खातामा देखिएको रु८३६१०७६।०० मिलान गर्दा हिसाव मिलान गर्न बाँकी रु ११२३८५५।०० देखिएको छ। उक्त घटी जिम्मेवारी सारेको रकम एकिन गरी हिसाव मिलान गरेको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु	११२३८८५
३.	**आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७८ वमोजिम आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरी लागु गर्नुपर्नेमा लागु गरेको पाईएन। यस सम्वन्धमा देखिएका अन्य व्यहोराहरु तपशिल वमोजिम रहेका छन । • स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ अनुसार आफ्नो क्षेत्रभित्रको आधारभुत तथ्यांक संकलन, अभिलेखांकन र व्यवस्थापन गर्नुपर्नेमा सो गरेको पाईएन । • स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७५ बमोजिम एक आर्थिक वर्षमा खर्च हुन नसकी बाँकी रहेको रकम आर्थिक वर्षको अन्तमा स्थानीय तहको संचित कोषमा ट्रान्सफर गर्नुपर्नेमा आर्थिक वर्ष समाप्त भए पश्चात् पनि पालिकाले सञ्चित कोषमा रकम ट्रान्सफर गरेको पाइएन। • पालिकाले कार्यक्रमगत तथा योजनागत खाता राखेको पाईएन। साथै पालिकाबाट यस वर्ष संचालित कार्यक्रम तथा योजनाको कार्यान्यिवयन र सेवा प्रवाह समेतको वार्षिक कार्यक्रम अनुसारको प्रगति तयार गरेको पाईएन। • कार्यालयको श्रेस्ता र वैक विचको हिसाव फरक परे वा नपरेको सम्वन्धमा वैक हिसाव मिलान विवरण तयार नगरेको कारण हिसाव मिलान भए नभएको सम्वन्धमा यकिन गर्न सकिएन । • राजस्व संकलन सम्बन्धमा सुचना प्रबिधिको प्रयोग गरी सबै कारोबार बैकिङ्ग प्रणाली मार्फत गर्ने गरेको देखिएन। • अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १७ बमोजिम मध्यकालीन खर्च संरचना तयार गर्नुपर्नेमा पालिकाले सो बमोजिम मध्यकालीन खर्चको संरचना तयार गरेको पाईएन । • स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्रमा कार्यान्वयन हुने आयोजनाको बिश्लेषण गरी सम्भाब्य आयोजनाको बैंक खडा गरेको देखिएन। • दिगो बिकास योजना (२०१५-२०३०) लाई कार्यान्वयन गर्ने सन्दर्भमा लक्ष्यलाई आन्तरिकीकरण गर्ने र मध्यकालिन लक्ष्यहरु तोकि मुल्याङ्कन गर्ने कार्य भएको देखिएन। • पालिकाले जिन्सी सामानको एकीकृत विवरण तथा सहायक जिन्सी खाता अध्यावधिक नगरी वडा कार्यालय तथा विभिन्न व्यक्ति तथा संघ संस्थालाई वितरण गरेको पाईयो। • वडा कार्यालयमा रहेका जिन्सी सामान सहितको अभिलेख देखिने गरी पालिकाको मूल जिन्सी खाता अध्यावधिक गरेको पाईएन। • जिन्सी निरिक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भए अनुसार विभिन्न मालसामान मर्मत तथा लिलाम गर्नु पर्नेमा गरेको पाईएन। • मुल्य अभिवृद्धि कर नियमावली, २०५३ को नियम ६क मा ठेक्का सम्झौता र कर भुक्तानीको जानकारी सम्वन्धित आन्तरिक राजस्व कार्यालयलाई नदिई आर्थिक वर्षको अन्तमा मात्र दिएको तथा इ-टीडिएस गरेको पाइएन। • सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ७ र ८ मा खरिदको गुरुयोजना र वार्षिक खरिद	

योजना तयार गर्नुपर्नेमा तयार गरेको पाईएन।

- ठेक्काहरुको विस्तृत विवरण देखिने गरी ठेक्का अभिलेख खाता र कन्टिन्जेन्सी खाता राखेको पाईएन।
- स्थानीय तहले निर्माण व्यवसायी तथा उपभोक्ता समिति मार्फत कार्य गराएकोमा निर्माण कार्यमा प्रयोग हुने सामानको गुणस्तर परीक्षण गरेको पाइएन।
- सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ अनुसार यस वर्ष कार्यसम्पन्न भएका आयोजना तथा कार्यक्रमहरु उपभोक्ता समितिलाई हस्तान्तरण गर्नुपर्नेमा गरेको पाईएन।
- संस्था दर्ता ऐन, २०३४ दफा ३ पालिकाबाट संचालन भएका विभिन्न योजना निर्माण कार्य गर्न सम्झौता गठन गरेका उपभोक्ता समिति ऐनको उक्त व्यवस्था अनुसार मान्यता प्राप्त हुने गरी दर्ता गरेको पाइएन।
- वातावरणको संरक्षणको एकिकृत दिर्घकालीन योजना तयार गरेको पाइएन।शहरीकरण भैरहेका स्थानलाई मध्यनजर राख्दै फोहोरमैला ब्यबस्थापन स्थल पहिचान एबं कार्ययोजना तयार गरेको पाईएन ।
- पालिकाको विकास निर्माण व्यवस्थापन तथा सेवा प्रवाहका लागि प्राविधिकतर्फ र प्रशासनिकतर्फ समेत ९५ कर्मचारीको दरबन्दी स्वीकृत भएकोमा क्रमशः ८३ पदपूर्ती भएको १२ दरवन्दी रिक्त रहेकोले कार्यालय सञ्चालनमा कर्मचारीको अभाव रहेको पाईयो ।
- सुशासन व्यवस्थापन तथा सञ्चालन नियमावली, २०६५ अनुसार नागरिक वडापत्रमा उल्लेखित सेवाहरुको कार्यान्वयन स्थिती अनुगमन गर्न अनुगमन संयन्त्र तय गरेको पाईएन ।
- संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको २०७३।१२।२५ को परिपत्र अनुसार यस पालिकामा समाहित भएका साविकका गाउँ विकास समितिको नाममा रहेका पेश्की तथा वेरुजुको लगत तयार गरेको पाईएन।
- स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा २४ बमोजिम स्थानीय तहले योजना बनाउँदा सहभागितामूलक, उत्पादनमूलक र प्रतिफल प्राप्त योजना छनौट गरी प्राथमिकीकरण गर्नुपर्ने व्यवस्था अनुसार योजना तर्जुमा तथा कार्यन्वयन गरेको पाइएन।
- फोहोरमैला व्यवस्थापन ऐन, २०६८ को दफा ३ मा फोहोरको व्यवस्थापन गरी गाउँ तथा नगर सफा राख्ने जिम्मेवारी स्थानीय तहको हुने उल्लेख भएकोमा पालिकाले फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्न दिर्घकालिन योजना वनाई कार्यान्वयन गरेको पाइएन।
- सामाजिक सुरक्षा नियमावली २०७६, को नियम २३(१) मा स्थानकय तहले आफ्नो क्षेत्रभित्र वितरण गरिएको सामाजिक सुरक्षा भत्ताको चौमासिक तथा बार्षिक प्रतिवेदन अनुसूची ६ बमोजिमको ढाँचामा तयार गरी विभाग तथा प्रदेशको सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी विषय हेर्ने निकायमा पठाउनु पर्नेमा पालिकाले समयमा प्रतिवेदन गर्ने कार्य गरेको पाइएन।
- सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधी २०७५ अनुसार सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण वैकिङ्ग प्रणालीअनुसार गर्नुपर्नेमा पालिकाले हालसम्म पनि वैकिङ्ग प्रणालिवाट सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गरेको छैन।
- सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम संञ्चालन कार्यविधि, २०७५ दफा ३३ (क) मा आगामी आर्थिक वर्षमा भत्ता प्राप्त गर्नेहरुको विवरण सम्बन्धित वडा समितिहरुको सिफारिसका आधारमा स्थानिय तहको सभामा पेश गर्नुपर्नेमा नगरेको साथै पालिकावाट पठाएको रकम लाभग्राहीको खातामा बैंकले १५ दिनभित्र जम्मा गरी प्रत्येक खातामा जम्मा भएको रकम देखिने विवरण सहितको (Reverse Feed) विवरण पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेकोमा गाउँपालिकामा उक्त शर्तअनुसार वैकवाट चौमासिक रुपमा

- जम्मा भएको विवरण प्राप्त भएको देखिएन।
- गाउंपालिका र अन्तर्गतका वडाको स्वामित्वमा रहेको भवन, जग्गा, सवारी साधन, फर्निचर तथा विद्युतिय सामान लगायतका सम्पत्तीको मुल्याङकन समेत देखिने गरी अभिलेख अद्यावधिक गर्नुपर्नेमा सो गरेको पाइएन।

तसर्थ पालिकाले आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई ऐन तथा नियमावलीमा भएको व्यवस्था बमोजिम प्रभावकारी र विश्वसनीय बनाई सेवा प्रवाह सुदृढ बनाउने तर्फ ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ ।

४. **बजेट पेश, पारित र अख्तियारी** - स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ मा स्थानीय तहले आगामी आर्थिक वर्षको राजश्व र व्ययको अनुमान कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गराई असार १० गते भित्र पेश गर्ने र यसरी पेश भएको बजेट छलफल गरी असार मसान्तभित्र सभाबाट पारित गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । सोही ऐनको दफा ७३ मा सभाबाट बजेट स्वीकृत भएको ७ दिनभित्र स्थानीय तहका प्रमुखले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गर्नुपर्ने व्यवस्था छ ।यस स्थानीय तहमा रु.३१ करोड ४१ लाख ३१ हजारको बजेट सभा समक्ष पेश गरेकोमा २०७६।३।२० मा पारित भएको छ।बजेट पारित पश्चात गाउँपालिका अध्यक्षले ७ दिनभित्र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गर्नुपर्ने व्यस्था भएता पनि २०७६।०४।०१ मा प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतलाई अख्तियारी प्रदान गरेको पाइयो।पालिकाले कानुनमा तोकिएअनुसार अख्तियारी प्रदान गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ।

५. **चौमासिक पूँजीगत खर्च** - आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम २३ बमोजिम स्वीकृत भएको कार्यक्रममा नियम २५ बमोजिम चौमासिक प्रगति विवरण वनाई पेश गर्नुपर्ने र चौमासिक लक्ष्य तथा कार्यक्रम बमोजिम कार्यसम्पादन सम्पन्न गरी कर्यक्रम कार्यान्वयन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ।कार्यालयले उपलव्ध गराएको विवरण अनुसार चौमासिक पूजिगत खर्चको स्थिति देहाय बमोजिम छ। यसरी आर्थिक वर्षको अन्त्यतिर मात्र अधिक खर्च गरी योजना सञ्चालन गर्दा सञ्चालित कार्यक्रम तथा निर्मित संरचनाको गुणस्तर तथा दिगोपनामा समेत प्रभाव पर्न सक्छ।त्यसैले पालिकाले निर्धारीत समयभित्र कार्य सम्पादन गर्नुपर्दछ।

पूँजीगत खर्च शीर्षक	कुल खर्च	चौमासिक खर्च			आषाढ महिनाको मात्र खर्च
		प्रथम चौमासिक	दोस्रो चौमासिक	तेस्रो चौमासिक	
गापा पुँजीगत	८९९६३९९६	३२१९०००	२५३६७५८३	६१३७७४१३	४४३६४६८७
संघिय सरकार	७७३९००२	८०००	१६०४०००	६१२७००२	५८९६००२
जम्मा खर्च	९७७०२९९८	३२२७०००	२६९७१५८३	६७५०४४१५	५०२६०६८९
खर्चको प्रतिशत	१००	३.३०	२७.६१	६९.०९	५१.४४

६. **अनुगमन तथा भ्रमण खर्चः** भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ को नियम २१ मा भ्रमण खटिने पदाधिकारी वा कर्मचारीले भ्रमण गरेपछि सो को अभिलेख अनुसूची ६ को ढाँचामा राख्नुपर्ने तथा भ्रमणलाई विश्वसनीय वनाउन आवस्यकता अनुसार आन्तरीक नियन्त्रण प्रणालीको थप व्यवस्था गर्नुपर्ने उल्लेख छ। नियम १९ मा जिल्लाभित्रको ठाउँको दुरीको विवरण राख्नुपर्ने उल्लेख छ।कार्यालयले यस वर्ष विषयगत शिर्षक तथा कन्टिन्जेन्सी वाहेक चालू खर्च शिर्षकवाट रु. २२ लाख ९८ हजार खर्च लेखेको छ तर भ्रमणको उद्धेश्य, अनुगमन तथा भ्रमण प्रतिवेदन, भ्रमण अभिलेख, दुरीको विवरण, सवारी साधनको टिकट आदि राखेको छैन।जसले गर्दा अनुगमन तथा भ्रमणको सहि सदुपयोग भएको छ भन्ने आधार रहेन।यसमा सुधार गर्नुपर्ने देखिन्छ।

७. **योजना र कार्यान्वयनः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २४ बमोजिम स्थानीय तहले योजना बनाउँदा सहभागितमूलक, उत्पादनमूलक र प्रतिफल प्राप्त योजना छनौट गरी प्राथमिकिकरण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । साथै योजना बनाउँदा मध्यम तथा दीर्घकालीन प्रकृतिका आयोजनाहरुको सूची समेत तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनु पर्ने व्यवस्था छ। कार्यालयले योजना छनौट गर्दा ऐनमा भएको व्यवस्था अनुरुप दीर्घकालीन प्रकृतिका ठुला योजना छनौट नगरी सानासाना र टुक्रे योजनामा ठुलो मात्रामा बजेट छुट्याएको अवस्था छ। साना तथा टुक्रे योजनामा वजेट विनियोजन गर्दा दिर्घकालिन उपलव्धी नहुँने हुँदा यस्ता कार्यमा नियन्त्रण गरी ठुला योजना छनौटलाई प्राथमिकतामा राखिनुपर्दछ । यस वर्ष उपभोक्ता समितिमार्फत भएका कामका योजनाहरु देहायअनुसार छन्ः

क्र. सं.	ववरण	योजना संख्या	रकम
१	रु १ लाख भन्दा कमको योजना	०	०
२	रु एक लाख एक देखि पाँच लाख सम्मका योजना	६५	६९५०००००
३	रु ५ लाख देखि १० लाख सम्मका योजना	२७	२०२०००००
४	दश लाख एक देखि ५० लाख सम्मा योजना	१७	३८६०००००
	जम्मा	१११	१२८३०००००

८. **सेवा प्रवाहः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को परिच्छेद ३ मा गाउँपालिका तथा वडा कार्यालयको काम, कर्तव्य र अधिकारको व्यवस्था छ। गाउँपालिकावाट प्राप्त विवरण अनुसार यस वर्ष जन्म र मृत्यु दर्ता ६०८,नाता प्रमाणित ४१०, नागरिकता सिफारिस ५४३, वसाईसराई १३ र अन्य १६५ वटा दर्ता गरेको पाइयो। अन्यमा १६५ वटा देखाइएकोमा अन्य कुन-कुनमा हो भनी यकिन हुन सकेन। पालिकाले पञ्जिकरण दर्ता तथा सिफारिस सम्वन्धमा अभिलेख राखेको छैन। पालिकाले ऐन वमोजिम सोको अभिलेख व्यवस्थित गर्नुपर्दछ।

९. **क्षेत्रगत बजेट र खर्च-** स्थानीय तहको एकीकृत, समानुपातिक र दिगो विकासका क्षेत्रगत रुपमा समानुपातिक बजेट विनियोजन गरी खर्च गर्नुपर्ने हुन्छ। यस पालिकाको २०७६।७७ को क्षेत्रगत बजेट खर्चको स्थितिको शिर्षकगत विवरण पेश नभएकोले क्षेत्रगत वजेट खर्चको शिर्षकगत अवस्था एकिन गर्न सकिएन। खर्चको शिर्षकगत विवरण तयार गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ।

मुख्य क्षेत्र	वार्षिक वजेट	खर्च रकम	कुल खर्च मध्ये प्रतिशत
आर्थिक विकास	२१६४५०००	१५८९८११९	५.८२
सामाजिक क्षेत्र	१८७४६४०००	१६४१२५७६६	५९.९९
पूर्वाधार विकास क्षेत्र	८७९०६९४३	४६२८७८२५	१६.९१
वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन	३०५००००	२६३७७०१	०.९७
वित्तिय व्यवस्थापन र सुशासन	७२७९०००	२७५७२९६	१
कार्य सञ्चालन तथा प्रशासनिक खर्च	६२२०५०००	४१९०११०७	१५.३१
जम्मा	३६९५४९९४३	२७३६०७८१४	१००

१०. **खर्च बिश्लेषणः** पालिकाले यसबर्ष कुल आन्तिरक आयबाट रु ६६ लाख ०४ हजार, राजस्व बाँडफाँड र अनुदानबाट रु ३० करोड ३७ लाख ६३ हजार समेत रु ३१ करोड ०३ लाख ६७ हजार आम्दानी भएकोमा चालु तर्फ रु १७ करोड ५८ लाख ७३ हजार र पूँजिगत तर्फ रु ९ करोड ७७ लाख ३४ हजार समेत रु २७ करोड ३६ लाख ७ हजार खर्च भएको छ। खर्च मध्ये आन्तरिक आयको हिस्सा २.४१ प्रतिशत रहेको छ। यसबर्ष पदाधिकारी सुबिधामा रु १८ लाख ३६ हजार खर्च भएको छ जुन आन्तरिक आयको २७.८० प्रतिशत रहेको छ। पालिकालाई प्राप्त भएको सबै अनुदान र राजस्व

	बाँडफाँडको रकमबाट ६४.२८ प्रतिशत चालु र ३५.७२ प्रतिशत मात्र पूँजिगत निर्माणमा खर्च भएको देखिन्छ। यसबाट पालिकाहरुले बिकास निर्माण प्रयोजनमा न्युन खर्च गरेको प्रशासनिक प्रयोजनमा बढी खर्च भएको देखिन्छ। पालिकाले आन्तरिक आय वृद्धि गरी प्रशासनिक खर्च नियन्त्रण गर्दै प्राप्त अनुदान र राजस्व बाँडफाँडको रकम अधिकरुपमा बिकास निर्माण प्रयोजनमा परिचालन गरिनुपर्दछ।	
११.	**जग्गा उपयोग मापदण्डः** स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा २७ वमोजिम स्थानिय तहले भु जोखिम संवेदनशिलताका आधारमा जग्गाको उपयोग सम्वन्धि मापदण्ड तोक्नुपर्ने र त्यस्तो मापदण्डको अधिनमा रही तोकेको क्षेत्रमा मात्र भवन निर्माण गर्न स्वीकृती दिन सक्ने व्यवस्था छ। यस गाउँपालिकाले जग्गाको उपयोग सम्वन्धी मापदण्ड वनाई लागु गरेको देखिएन। स्थानीय तहले आफ्नो सवै क्षेत्र वा कुनै क्षेत्र तोकी त्यस्तो क्षेत्रमा वन्ने भवनहरुको लागि जग्गा तथा भवनको प्रकृती, समान ढाँचाको नमुना नक्सा तयार गर्न र सेवाग्राहीको लागि आफ्ना प्राविधिक कर्मचारीवाट नक्सा तयार गराई निःशुल्क उपालव्ध गराउने व्यवस्था रहकोमा कार्यान्वयन भएको देखिएन। जग्गाको उपयोग सम्वन्धी मापदण्ड तोकी जग्गा तथा भवनको प्रकृती वमोजिम नक्सा तयार तथा स्वीकृतिको व्यवस्था अपनाउनु पर्दछ ।	
१२.	**आन्तरिक आयतर्फ** : स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को परिच्छेद ९ मा पालिकाको वित्तिय अधिकार क्षेत्रको व्यवस्था रहेको छ। तथा आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम ९,१०,१५ बमोजिम दैनिक तथा बार्षिक रुपमा प्राप्त भएको आय स्पष्ट देखिने गरी श्रेस्ता राख्नुपर्ने व्यवस्था भएकोमा नमुना छनौटका आधारमा लेखापरीक्षण गर्दा रसिद नियन्त्रण खाता राख्नुपर्नेमा नरहेको, वडा कार्यलयहरुमा पठाएका र फिर्ता आएका रसिदको अद्यावधिक श्रेस्ता नरहेको, रसिदको सिलसिलेवार नम्बर अनुसार उठाएको आय र बैंक दाखिलाको रकम नभिडेको हुँदा यो वर्ष घरबाटो सिफारिस दस्तुर, सम्पत्तिकर, मालपोत रजिष्टेशन शुल्क तथा अन्य आयवापत हुनुपर्ने वास्तविक आम्दानी एकिन गर्न सकिएन। यो वर्ष पालिकाले ढुंगा गिटी वालुवा र विविध सिफारिस दस्तुरमा आन्तरिक आयवापत रु.६६ लाख ४ हजार आम्दानी देखिएको छ। पालिकाले आवश्यक म.ले.प.फा.न. हरु र श्रेस्ता अद्यावधिक गरी आन्तरिक आयलाई पारदर्शी गर्ने गराउने र आयको उचित अभिलेखांकन तथा परिचालन गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ।	
१३.	**आन्तरिक आयको विश्लेषणः** पालिकाले उपलव्ध गराएको एकिकृत वित्तिय विवरण अनुसार यस आर्थिक वर्षमा पालिकाले रु ६६ लाख ४ हजार वास्तविक आन्तरिक आय प्राप्त गरेकोमा सुत्रको वित्तिय विवरणको अनुसुची ११ मा प्राप्त भएको आन्तरिक राजस्व रु५ करोड ५९ लाख १४ हजार देखाएको छ। सुत्रले देखाएको वित्तिय विवरणमा पालिकाको आर्थिक ऐनमा समावेश गरिएका आन्तरिक आय तर्फका शिर्षकहरुवाट के कति राजस्व प्राप्त भएको हो सो समेत एकिन नभएकोले पालिकाको एकिकृत आय व्यय विवरण र सुत्रको अनुसुची ११ मा फरक परेको रकम रु ४ करोड ९३ लाख १० हजारको सम्वन्धमा स्पष्ट गर्नुपर्ने देखिन्छ।	
१४.	**नगदी रसिदको आय एकिन नभएकोः** पालिकाका विभिन्न वडामा संकलित राजस्व नगदी रसिद मार्फत संकलन गरिदै आएकोमा रसिद नियन्त्रण खाता अद्यावधिक नभएको कारणले पालिकामा आ व २०७५।७६ मा प्रयोग गरी वाँकी रहेका नगदी रसिद तथा मालपोत रसिद यस वर्ष के कति मात्रमा प्रयोगमा आए नआएका सम्वन्धमा एकिन गर्न सकिएन। पालिकाले दिएको विवरण अनुसार यस वर्ष ००१ देखि ३५०० रसिद नं प्रयोग गर्ने गरी ७० प्याड नगदी रसिद छपाई गरी वडामा वितरण गरेकोमा देहायवमोजिम रसिदहरु लेखापरीक्षण अवधिसम्म पनि पालिकामा उपलव्ध नभएकोले नगदी रसिदमार्फत संकलन भएको राजस्व सम्वन्धमा पालिकाले आम्दानी वाँधेको राजस्व यथार्थ हो भनी विस्वस्त हुन सकिएन। पालिकाले रसिद नियन्त्रण खाता अद्यावधिक गरी राजस्वको अभिलेखांकन पद्धतिलाई व्यवस्थित वनाउनुपर्दछ।	

	<table><tr><td>नगदी रसिद नं</td><td>प्रयोग गरिएको वडा</td></tr><tr><td>४०१ देखि ४५०</td><td>वडा नं ६</td></tr></table>	
१५.	**दहत्तर वहत्तर विक्रिः** सार्वजनिक स्रोत साधनको लिलामी वा विक्रि गर्दा वोलकवोल प्रणालीवाट सवैभन्दा धेरै आय प्राप्त हुने गरी गर्नुपर्नेमा पालिकाले यस वर्ष कालिगण्डकी नदि किनारका विभिन्न ४ वटा घाटहरुको ढुंगा गिटी वालुवाको विक्रि गर्ने सम्वन्धमा मिती २०७६ पौष २७ गते कार्यपालिकावाट निर्णय गरी एकमुष्ट रु.३६७५०००।०० शुल्क लिने गरी विना प्रतिष्पर्धा जे पि एसोसिएट्सलाई ढुंगा गिटी वालुवा प्रयोग गर्न स्विकृती दिएको पाईयो। पालिकाले अध्ययन गरी तयार गरेको प्रारम्भिक वातावरणीय प्रभाव मुल्यांकन प्रतिवेदन अनुसार कालिगण्डकी नदिका विभिन्न ४ वटा घाटहरुवाट वार्षिक ८८७१ घनमिटर अर्थात ३१३२३५।०१ क्यु फिट ढुंगा गिटी वालुवा मात्र उत्खन्न गर्न मिल्ने देखिन्छ। जसअनुसार गण्डकी प्रदेश सरकारले आ व २०७६।७७ को लागि जारी गरेको ढुंगा गिटी वालुवाको दररेट प्रति क्यु फिट ४ का दरले वार्षिक रु१२५२९४०।०० मात्र संकलन गर्न सक्ने देखिन्छ। प्रारम्भिक वातावरणीय मुल्यांकन प्रतिवेदनलाई आधार लिदाँ पालिकाले रु२४२२०६०।०० रकम वरावरको अर्थात प्रति क्यु फिट ४ का दरले ६०५५१५ क्यु फिट ढुंगा गिटी वालुवा वढी परिमाणमा उत्खनन् गरी विक्रि गरेको पाइयो। तोकिएको भन्दा बढी परिमाणमा नदीजन्य पदार्थको उत्खननबाट पालिकाको आन्तरिक आयमा केही बृद्धि भएता पनि प्राकृतिक वातावरणमा प्रतिकूल असर पर्ने देखियो। जसबाट हुन सक्ने भू–क्षय, जीवजन्तुमा पर्न सक्ने असर तथा समग्रमा मानव वस्तीमा पर्न सक्ने असरलाई समेत वास्ता नगरी स्वीकृत प्रतिवेदनको विपरीत गई नदीजन्य पदार्थको उत्खनन गर्न सिफारिस गर्ने तथा अन्य सम्वन्धित पदाधिकारीलाई जिम्मेवार बनाइनु पर्दछ। यसरी ढुंगा गिटी वालुवाको विक्रि गर्ने सम्झौता पश्चात पनि के कति परिमाणमा उत्खनन् भयो भनी पालिकावाट अनुगमन तथा मुल्यांकन नगरी प्रारम्भिक वातावरणीय मुल्यांकन प्रतिवेदनले तोकेको परिमाण भन्दा वढी परिमाणमा कार्यपालिकाको निर्णयमार्फत सोझै विक्रि गरेको रकम नियमसम्मत नदेखिएको रु	३६७५०००
१६.	**अनुदान फिर्ताः** संघीय एवं प्रदेश सरकारको कानून एवं कार्यविधि बमोजिम ती निकायबाट स्थानीय तहमा प्राप्त हुने समपुरक वाहेकका अनुदान वर्षभरी खर्च नभई बाँकी रहेको अवस्थामा सम्बन्धित निकायमा फिर्ता गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ। पालिकाले विभिन्न शिर्षकको रकममध्ये आषाढ मान्तसम्ममा खर्च नभई बाँकी रहेको रकम रु.२३३०९८९०।०० सम्वन्धित निकायमा फिर्ता गरेको देखिन्छ।	
१७.	**कोभिड-१९ तर्फः**	
	आ.व २०७६।७७ को अषाढ मसान्तसम्म कोभिड-१९ रोकथाम तथा नियन्त्रणको लागि भएको आम्दानी तथा खर्चको विवरण निम्नानुसार रहेको छ।	

आम्दानी स्रोत	रकम रु	खर्च शिर्षक	रकम रु
स्थानीय तहको आफ्नै वजेटवाट	७०५१७५०	राहत वितरण	४१०६४७६
संघीय कोभिड कोषवाट	२७९००४३	क्वारेन्टाइन निर्माण तथा व्यवस्थापन	१५२९३९
प्रदेश कोभिड कोषवाट	५०००००	औषधी एवं स्वास्थ्य उपकरण तथा सामाग्री खरिद	८२१२२९
अन्य स्रोतवाट	१५०००	आइसोलेशन केन्द्र निर्माण	४५००३०
कर्मचारी तथा शिक्षकहरुवाट	७०९२३२	जनशक्ति परिचालन	१३२४८०५
		वेनी अस्पताललाई भुक्तानी	२५००००
		जनचेतना तथा प्रचारप्रसार	२७९५४८
		विविध खर्च	८४०७५

		वाँकी	३५९६९२३
जम्मा	११०६६०२५	जम्मा	११०६६०२५

यस सम्वन्धमा निम्नानुसार देखिएको छ।

- पालिकाले राहात वितरण गर्न खरिद गरेका खाद्यान्न सामाग्री तथा औषधी एवम् स्वास्थ्य उपकरण विना प्रतिष्पर्धा सिधै खरिद गरेको पाइयो।
- क्वारेन्टाइन तथा आइसोलेसन केन्द्रमा खरिद गरीएका सम्पुर्ण सामाग्री हालसम्म पनि पालिकाको कार्यालयमा आइनपुगेकोले कार्यालयमा ल्याई उचित व्यवस्थापन गर्नुपर्ने देखिन्छ।
- सार्वजनिक खरिद नियमावली अनुसार अमानतवाट कार्य गराउदाँ रु१ लाख सम्मको कार्य एकपटकमा गराउन सकिने भएता पनि पालिकाले वाहिरवाट भित्रिने मानिसहरुको व्यस्थापन गर्न अमानतवाट भुक्तानी दिने गरी जनशक्ती परिचालन गरी रु१३४८८०५।००खर्च लेखेको छ।पालिकाले कानुनी व्यवस्थावमोजिम कार्यसम्पादन गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ।

१८. **सामाजिक सुरक्षाकर कट्टी नगरेको:** नेपाल सरकारद्धारा घोषणा गरेको लकडाउनको समय अवधिमा यस पालिकाको विभिन्न वडाका नाकाहरुमा खटीएका स्वयम सेवकहरुलाइ पारिश्रमिक भुक्तानी गर्दा १ प्रतिशत सामाजिक सुरक्षा कर कट्टी गरी भुक्तानी गर्नुपर्नेमा कट्टी नगरी भुक्तानी गरेको पाइयो।सामाजिक सुरक्षा कर असुल गरि दाखिला गर्नुपर्ने रु. ५४४२

भौ.न।मिति	व्यहोरा	भुक्तानी रकम	सा.सु कर
१६।२०७७।१।२३	वडा न.३मा खटीएका स्वयमसेवकहरु	७२०००	७२०
२२।२०७७।१।३०	वडा न.४मा खटीएका १४जना स्वयासेवकहरु	१०११०	१०१
२५,२६।२०७७।२।२५	लकडाउनमा खटीएका स्वयमसेवकहरु	७००००	७००
२८।२०७७।२।२८	वडा न.१मा खटीएका स्वयमसेवकहरु	९८०००	९८०
३३।२०७७।३।७	वडा न.५ मा खटीएका स्वयमसेवकहरु	४९०००	४९०
३९।२०७७।३।१२	वडा न.६ मा खटीएका स्वयमसेवकहरु	७२०००	७२०
३५।२०७७।३।७	वडा न.४मा खटीएका स्वयासेवकहरु	१०११००	१०११
५५।२०७७।३।२३	वडा न.८ मा खटीएका स्वयमसेवकहरु	७२०००	७२०
जम्मा			५४४२

१९. **सामाजिक सुरक्षातर्फः**

१९.१. **भत्ता वितरणः** सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम सञ्चालन कार्याविधी २०७५ को परिच्छेद ७ मा यस कार्याविधीमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि मन्त्रालयको स्विकृती वेगर हातहातै नगद वितरण पाइने छैन भनी वैक मार्फत भत्ता वितरण गर्ने सम्वन्धमा विविध व्यवस्था गरेको छ।पालिकाले यो वर्ष ६ वटा वडा कार्यालयमा भत्ता रकम नगदै वितरण गरेको देखियो।यसरी नगदै वितरण गर्दा निर्देशिकाको उपरोक्त प्रावधान वमोजिम मन्त्रालयको स्विकृती लिएको छैन ।यस सम्वन्धमा सम्वन्धीत निकायले ध्यान दिनुपर्दछ।

१९.२. **भत्ता रकम वितरण सम्बन्धि व्यवस्था:** सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि २०७५ को परिच्छेद ४, दफा १६ मा स्थानीय तहले सम्बन्धित वडा कार्यालय मार्फत प्रथम चौमासिक असोजको १ गतेबाट दोश्रो हप्ता भित्र, दोश्रो चौमासिक माघको १ गतेबाट दोश्रो हप्ताभित्र र तेश्रो चौमासिक जेठको १ गतेबाट दोश्रो हप्ताभित्र वितरण गर्नुपर्न व्यवस्था रहेकोमा कार्यविधिको पालना भएको पाईएन।कार्यालयले कार्यविधिको पालना गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ।

१९.३. **एउटै नागरिकता नम्बरवाट दोहोरो भुक्तानीः** सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम संचालन कार्यविधि,२०७५ को

	दफा १९ मा विभागले स्थानीय तहका सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी सूचनालाई व्यवस्थित गर्न, स्थानीय तह,विभाग र बैंक\वित्तिय संस्था बीच प्रणालिगत सम्बन्ध स्थापना गरी सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणलाई प्रभावकारी र पारदर्शी बनाउन केन्द्रिकृत व्यवस्थापन सूचना प्रणाली कार्यान्वयनमा ल्याएको छ। उक्त प्रणालीमा लाभग्राहीको विवरण प्रविष्टि गरी अद्यावधिक गर्ने जिम्मेवारी सम्बन्धित स्थानीय तहको हुन्छ। पालिकाले तपशिलको व्यक्तिहरूलाई दोहोरो नागरिकता नम्वर उल्लेख गरी सामाजिक सुरक्षा भत्ता भुक्तानी गरिएको छ। नागरिकता नम्बर दोहोरो उल्लेख गरी भत्ता वितरण गरिएकोले वास्तविक लाभग्राही पहिचान हुन सकेन। नागरिकता नम्बर दोहोरिनुको कारण पहिचान गरि वास्तविक लाभग्राहि बाहेकको लाइ भत्ता वितरण भएको भए एकिन गरि दोहोरो भत्ता वितरण भएको खण्डमा दोहोरो रकम असूल गर्नुपर्ने रु.	४४४०००

सि. नं.	सामाजिक सुरक्षाको किसिम	नाम थर	वडा नं.	नागरिकता नं	जम्मा पाउने
१	एकल महिला भत्ता	गुमा दर्जी	३	९४५०	८०००
२	बिधवा भत्ता	हरीकला सार्कि	३	९४५०	८०००
३	जेष्ठ नागरिक भत्ता (अन्य)	सर्वजित पुन	६	८३५-१०५	१२०००
४	जेष्ठ नागरिक भत्ता (अन्य)	सुर्जमति पुन	६	८३५-१०५	१२०००
५	जेष्ठ नागरिक भत्ता (दलित)	जुना दमिनी	३	६६२३७	८०००
६	एकल महिला भत्ता	जुना दमिनि	३	६६२३७	८०००
७	एकल महिला भत्ता	जुना दमिनी	३	६६२३७	८०००
८	बिधवा भत्ता	मना शाही	३	४९१०१६।१६२८८	८०००
९	बिधवा भत्ता	मिना कुमारी भण्डारी	३	४९१०१६।१६२८८	८०००
१०	जेष्ठ नागरिक भत्ता (दलित)	नौमता बि क	३	४९१०१६।१५९६५	१२०००
११	एकल महिला भत्ता	लालमति बि क	३	४९१०१६।१५९६५	१२०००
१२	जेष्ठ नागरिक भत्ता (अन्य)	राज कुमारी शाही	३	३३१५	१२०००
१३	बिधवा भत्ता	रन कुमारी शाही	३	३३१५	८०००
१४	जेष्ठ नागरिक भत्ता (अन्य)	धनिकला सार्कि	३	३।८३७	१२०००
१५	जेष्ठ नागरिक भत्ता (दलित)	बखत बहादुर दमाई	३	३।८३७	८०००
१६	जेष्ठ नागरिक भत्ता (दलित)	दल बहादुर सार्की	३	३।७५०	८०००
१७	जेष्ठ नागरिक भत्ता (दलित)	बल बहादुर सार्कि	३	३।७५०	८०००
१८	जेष्ठ नागरिक भत्ता (अन्य)	लोक बहादर भण्डारी	३	३।६५७	१२०००
१९	जेष्ठ नागरिक भत्ता (अन्य)	लोक बहादुर भन्डारी	३	३।६५७	१२०००
२०	जेष्ठ नागरिक भत्ता (अन्य)	लिल बाहदुर सार्कि	३	३।६०९	१२०००
२१	जेष्ठ नागरिक भत्ता (अन्य)	विमति दमाई	३	३।६०९	१२०००
२२	जेष्ठ नागरिक भत्ता (दलित)	कैली दमिनी	३	३।५८४	१२०००
२३	बिधवा भत्ता	कैली दमिनी	३	३।५८४	८०००
२४	जेष्ठ नागरिक भत्ता (अन्य)	धन कुमारी शाही	३	३।५६७	१२०००
२५	बिधवा भत्ता	धन कुमारी शाही	३	३।५६७	८०००
२६	एकल महिला भत्ता	जित कुमारी मल्ल	३	३।३८१	८०००

२७	बिधवा भत्ता	सरण कुमारी मल्ल	३	३।३८१	८०००
२८	जेष्ठ नागरिक भत्ता (अन्य)	मन कुमारी खत्री	३	३।३७९	१२०००
२९	जेष्ठ नागरिक भत्ता (अन्य)	ललि कुमारी मगर	३	३।३७९	१२०००
३०	एकल महिला भत्ता	टिक कुमारी चन्द	३	३।१७९	८०००
३१	बिधवा भत्ता	टिक कुमारी चन्द	३	३।१७९	८०००
३२	जेष्ठ नागरिक भत्ता (अन्य)	भवदत्त शर्मा	३	३।११८	१२०००
३३	बिधवा भत्ता	लिाल राना मगर	३	३।११८	८०००
३४	जेष्ठ नागरिक भत्ता (अन्य)	दिर्ग बहादुर दर्जी	३	२७।९९।७४	१२०००
३५	जेष्ठ नागरिक भत्ता (दलित)	गुमा दर्जी	३	२७।९९।७४	८०००
३६	जेष्ठ नागरिक भत्ता (दलित)	बुद्धीसरा दमिनी	३	२७।८।७२	८०००
३७	बिधवा भत्ता	बुदिसरा दमिनी	३	२७।८।७२	८०००
३८	जेष्ठ नागरिक भत्ता (अन्य)	टंक बहादुर मल्ल	३	२४२	१२०००
३९	पूर्ण अपाङ्गता भत्ता	टँक बहादुर मल्ल	३	२४२	१६०००
४०	जेष्ठ नागरिक भत्ता (अन्य)	पवित्रा देवि कमिनि	३	१९९६१२३०	१२०००
४१	जेष्ठ नागरिक भत्ता (अन्य)	रत्ने सार्की	३	१९९६१२३०	१२०००
४२	जेष्ठ नागरिक भत्ता (दलित)	घनिष नेपाली	३	१९७९	८०००
४३	जेष्ठ नागरिक भत्ता (दलित)	घनिसा नेपाली	३	१९७९	८०००
४४	जेष्ठ नागरिक भत्ता (दलित)	मनसुवा सुनारनी	३	१२११।५०२	८०००
४५	बिधवा भत्ता	मनसुवा सुनारनी	३	१२११।५०२	८०००
				जम्मा	४४४०००

समानीकरण चालुः

२०. **खाना तथा विविध खर्च** – स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ बमोजिम व्ययको बजेट अनुमान आन्तरिक आयको परिधिभित्र रही औचित्यताको आधारमा विविध खर्च गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। गाउँपालिकाले यो वर्ष खाना तथा विविधमा रु १८ लाख ०५ हजार खर्च गरेको छ ।यस्तो खर्चमा मितव्ययिता कायम गर्नुपर्दछ।

२१. **आर्थिक सहायताः** सरकारको बार्षिक कार्यक्रममा परेका बाहेक कुनै पनि सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थालाई आर्थिक सहायता र अनुदान नदिने, तोकिएको मापदण्ड भित्र रहेर मात्र क्षतिपूर्ति, आर्थिक सहायता तथा औषधी उपचार खर्च वापत आर्थिक प्रदान गर्ने, यस्तो सहायता पाउने व्यक्ति तथा संस्थाको अभिलेख राखी एउटै व्यक्ति वा संस्थालाई दोहोरो सहायता उपलव्ध गराउन नहुने व्यवस्था सार्वजनिक खर्चमा मितव्ययिता र प्रभावकारीता कायम गर्ने सम्वन्धी नीतिगत मार्गदर्शन, २०७५ मा उल्लेख छ । साथै उपरोक्त व्यवस्था प्रदेश सरकार तथा स्थानीय तहका सवै कार्यालयहरु, सवै पदाधिकारी एंव कर्मचारीहरुले पालना गर्नुपर्ने उक्त मार्गदर्शनमा उल्लेख छ।पालिकाको विपद व्यवस्थापन तर्फको लेखापरीक्षण छनौटमा परेका केही भौचरको परीक्षण गर्दा रु ३८७२२५।०० आर्थिक सहायता वितरण गरेको देखियो।आर्थिक सहायता वितरण गर्नुपुर्व पालिकाले आर्थिक सहायता मापदण्ड एंव कार्यविधि तयार नगरेको, कार्यपालिकावाट निर्णय गरी ठूलो रकम आर्थिक सहायताको रुपमा व्यक्ति तथा संस्थालाई

वितरण गर्ने गरेको, आर्थिक सहायता पाउने व्यक्ति तथा संस्थाको लगत राख्ने नगरेको जस्ता अवस्था देखियो । पालिकाले आर्थिक सहायता एंव अनुत्पादक चालु प्रकृतिका खर्चमा कटौती नगरी पूँजिगत खर्चको हिस्सा बढाउन सक्ने अवस्था छैन । उत्पादनशिल क्षेत्रमा लगानी नगरी आर्थिक बृद्धि हासिल गर्न नसकिने भएकोले यस्ता प्रकृतिका खर्चमा कटौती गर्नुका साथै तोकिएको मापदण्ड भित्र रहेर मात्र क्षतिपूर्ति, आर्थिक सहायता र औषधी उपचार खर्च लेख्नुपर्ने देखिन्छ। पालिकामा चालु आ. व. मा विभिन्न व्यक्ति तथा संस्थालाई वितरण गरेको आर्थिक सहायता यस प्रकार छन्

भौ.न। मिति	आर्थिक सहायता प्रदान गरिएको व्यक्ति तथा सस्थाको नाम	सहायता रकम
३।२०७६।८।५	सुन बहादुर भजाली	२४६२५
७।२०७६।९।१०	रामु छीनाल	२४६२५
८।२०७६।९।२२	अमृत गर्बुजा	१४७७५
१२।२०७६।१२।७	तुलबहादुर पुर्जा	९८५००
१४।२०७७।१।११	कृष्ण कुमारी थापा	१४८५०
३०।२०७७।२।२९	कमल परियार	१४८५०
४३।२०७७।३।१४	टेक बहादुर गर्बुजा	१५०००
४४।२०७७।३।१५	डोलेन्द्र रिजाल	१५०००
६४।२०७७।३।२६	अमित केसी	१३५०००
५७।२०७७।३।२५	फुलकुमारी परियार	१५०००
४८।२०७७।३।२२	नरबहादुर मल्ल	१५०००
	जम्मा	३८७२२५

यसरी विभिन्न व्यक्ति तथा संस्थालाई सहायता प्रदान गर्दा निश्चित मापदण्ड एंव कार्यविधि बनाई सोका आधारमा मात्र प्रदान गर्नेतर्फ पालिकाले ध्यान दिनुपर्दछ।

२२. **अनुत्पादक तथा वितरणमुखी खर्चः** स्थानीय शासन सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ७३(६)मा स्वीकृत वजेट खर्च गर्दा मितव्ययीता र प्रभावकारीता कायम गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाउनुपर्ने उल्लेख छ। पालिकाले सार्वजनिक श्रोतको उपयोग गर्दा अधिकतम प्रतिफल सुनिश्चित हुने गरी खर्च गर्नुपर्नेमा समानीकरण चालुतर्फको नमुना छनौटको आधारमा केही भौचरहरुको परीक्षण गर्दा देहाय बमोजिमका अनुत्पादक प्रयोजनमा रु.२ लाख ४९ हजार खर्च गरेको देखिन्छ। पालिकाले यस्ता किसिमका खर्चमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ।

गो भौ न र मिति	कार्यक्रम तथा भुक्तानी पाउने संस्थाको नाम	रकम
४९/२०७६/०८/१२	पवित्र आमा समुह तिज गित प्रतियोगिता खर्च	५००००
९२/२०७६/१०/१७	म्याग्देली विद्यार्थी परिवार कार्यक्रम खर्च	५१०००
९९/२०७६/१०/२६	गण्डकी गोपाल महायज्ञ अनुदान	५००००
२७१/२०७७/०३/२९	जनता मावि वालक्लव गठन तथा खेलकुद सामाग्री वितरण	९८०००
	जम्मा	२४९०००

२३. **कार्यक्रम खर्चमा वढी भुक्तानीः ७३।२०७६।१०।०८** पालिकाले कार्यक्रम खर्चको भुक्तानी गर्दा त्यस्तो कार्यक्रमको स्विकृत नर्म्स भए नर्म्सवमोजिम तथा कार्यक्रमको स्विकृत प्रस्तावना अनुसार भुक्तानी गर्नुपर्नेमा पालिकामा ४० दिनसम्म सञ्चालित वृहत योग शिविर कार्यक्रम वापत नविन आनन्द योग केन्द्र नेपाललाई भुक्तानी गर्दा मुख्य प्रशिक्षक १ जनालाई दिनको २ सेसनले ८० सेसनको भुक्तानी गर्नुपर्नेमा १२० सेसनको भुक्तानी भएकोले वढी भुक्तानी ४० सेसनको रु१४००।०० का दरले हुने रु५६०००।०० र प्रस्तावनामा साहायक प्रशिक्षक २ जना स्विकृत भएकोमा ३ जनाको भुक्तानी भएकोले

	१ जना साहायक प्रशिक्षकको ४० सेसनको ८०० का दरले रु३२०००।०० गरी जम्मा रु ८८०००।०० वढी भुक्तानी भएकोले १५ प्रतिशत कर कट्टी वाहेकको वढी रकम असूल गर्नुपर्ने रु	७४८००
२४.	**नर्म्सभन्दा वढी भुक्तानीः** १०६।२०७६।११।१४ अर्थ मन्त्रालयद्धारा जारी गरिएको कार्यसञ्चालन सम्वन्धी निर्देशिका २०७५ को वुदा नं ७।१।१५ मा सवै प्रकारको तालिम गोष्ठी सेमिनार कार्यशाला सञ्चालन सम्वन्धी खर्चको मापदण्ड एव् भ्रमण खर्च सम्वन्धी व्यवस्थामा सहभागीको आतेजाते खर्चको सम्वन्धमा सार्वजनिक यातयात चल्ने स्थानमा वस वापतको न्युनतम भाडा तथा सार्वजनिक यातयात नचल्ने स्थानमा आतेजाते गरी दुई दिनसम्मको लागी एकमुष्ट रु २००।०० र सोभन्दा वढी जतिसुकै दिन भएता पनि रु ५००।०० एकमुष्ट पाउने व्यवस्था भएकोमा पालिकामा सञ्चालित रघुगंगा गाउँपालिका स्तरिय सहकारी तालिम कार्यक्रममा सार्वजनिक यातयातको टिकट समावेश नगरी २३ जना सहभागीहरुलाई रु २०००।०० का दरले यातयात खर्च भुक्तानी गरेकोले नर्म्सभन्दा वढी भुक्तानी भएको रकम सम्वन्धितवाट असूल गरी सञ्चित कोष दाखिला गर्नुपर्ने रु	३४५००
२५.	**गाडी भाडामा भुक्तानीः** स्थानिय तहले खर्च गर्दा मितव्ययी तवरले खर्च गर्नुपर्दछ।पालिकाको स्वामित्वमा आ व २०७६।७७ मा एक गाडी सञ्चालनमा रहेको भएता पनि विभिन्न समयमा कार्यालय प्रयोजन भनि गाडी भाडामा लिई भुक्तानी गरेको छ।पालिकाले गाडि धनीसंग गरको सम्झौतामा स्पष्ट प्रयोजन नखुल्ने तथा भाडाको गाडी कहाँ प्रयोग भएको भनी स्पष्ट गरेको छैन।साथै अनुगमन मुल्याकंन भनी गाडी भाडा भुक्तानी भएकोमा अनुगमन प्रतिवेदन तथा कुन कुन योजनाको अनुगमनमा गएको भनी नखुलेको र अनुगमनमा सहभागी भएका कर्मचारी तथा पदाधिकारीको विवरण समेत उल्लेख गरेको छैन।पालिकासंग सवारी साधन हुदाँ हुदै दैनिक भाडा रकममा सम्झौता गरी गाडी भाडा भुक्तानी गर्नुले पालिकामा थप व्ययभार सिर्जना भएको देखिन्छ।पालिकाले यस्तो खर्च गर्ने प्रवृतिमा नियन्त्रण गर्नुपर्ने देखिन्छ।केहि उदाहरण निम्नवमोजिम रहेका छन।	
	वित्तीय समानीकरण पूँजीगतः	
२६.	**वढी भुक्तानीः** ८९।०७६।११।२४ वाट जनता मा.वि. भवन निर्माण कार्यको रु. १७०१८३७।०० को प्राविधिक मुल्यांकनको आधारमा रु.७५००००।०० पेश्की फस्योंट समेत रु.१५३११४२।०० खर्च लेखेकोमा आइटम नम्वर १० मा pcc work for rcc 1:2:4 को कार्य १५४४ घन मिटरको प्रति घन मिटर जिल्ला दर रेट अनुसार रु.४७९।७४ का दरले भुक्तानी दिनु पर्नेमा रु.५२०।८७ का दरले भुक्तानी दिएकोले वढी भुक्तानी भएको रु.६३५२५।०० मा जनश्रमदानको अंश १० प्रतिशतले हुने रु.६३५२।०० कट्टा गरी अशुल गर्नुपर्ने रु…………	५७१७३
२७.	**सोझै खरिदः** सार्वजनिक खरिद नियमावली,२०६४ को नियम ८४ मा रु. ५ लाख भन्दा वढीको खरिद गर्दा सिलवन्दी दरभाउपत्रको माध्यमवाट गर्नुपर्ने तथा नियमावलीको नियम ३१ मा रु.२० लाख भन्दा वढीको खरिद गर्दा वोलपत्रको माध्यवाट गर्नुपर्नेमा सो नगरी देहायको विभिन्न फर्महरुवाट कार्यालय सामानहरु सिधै खरिद गरिएको तथा सोझै खरिद कार्य गर्दा एक आर्थिक वर्पमा एउटा आपुर्तिकर्तासँग सिमा भन्दा वढी रकमको सोझै खरिद गर्न नहुने उल्लेख भएकोमा नियमावलीमा भएको व्यवस्थाको विपरित हुने गरी एउटै फर्मसँग पटक पटक खरिद भएकोले उक्त रकम अनियमित देखिएको रु…………..	११७५१२८

गो भौ नं मिती	सवारी नं	प्रायोजन	भुक्तानी रकम
२५६/२०७७/०३/२६	ग २ च ९२३२	कार्यालय प्रयोजन	२१०००
२५६/२०७७/०३/२६	ग १ ज २७७४	कार्यालय प्रयोजन	९३००
२६६/२०७७/०३/२८	ग १ ज ६२३०	कार्यालय प्रयोजन	५५००

भौ.न.	खरिदको विवरण	रकम
१९४/०७७/०३/२८	पाल्पा भैरव फर्निचर उधोग फर्निचर	२८२११६
	पाल्पा भैरव फर्निचर उधोग फर्निचर	४९७००२
	पाल्पा भैरव फर्निचर उधोग फर्निचर	३९६०१०
	जम्मा	११७५१२८

२८. **मुल्य अभिवृद्धि कर कट्टी नगरेको:** मुल्य अभिवृद्धि कर नियमावली, २०५३ को नियम ६(ग) मा सरकारी निकाय वा नेपाल सरकारको पुर्ण वा आंशिक स्वामित्व भएको संघ सस्थाले ठेक्का वा करार अन्तर्गत आपुर्ति हुने वस्तु वा सेवा वा वस्तु तथा सेवा आपुर्ति वापतको रकम सम्वन्धित निर्माण व्यवसायी वा आपुर्तिकर्तालाई भुक्तानी गर्दा निजलाई भुक्तानी गर्ने कर रकमको ५० प्रतिशतले हुन आउने रकम निजको नामवाट सम्वन्धित आन्तरिक राजस्व कार्यालयमा जम्मा गरी वाँकी रहने कर वापतको रकम मात्र भुक्तानी दिनुपर्ने व्यवस्था भएकोमा कार्यालयले देहायका फर्मको भुक्तानीमा मुल्य अभिवृद्धि कर कट्टा नगरी पुरै मुल्य अभिवृद्धि कर फर्मलाई नै भुक्तानी दिएको देखिएकोले मुल्य अभिवृद्धि कर समायोजनको प्रमाण पेश हुनुपर्ने अन्यथा असुल गर्नुपर्ने रु... १६४३२०

भौ.न./ मिति	फर्मको नाम	भुक्तानी रकम	मु.अ. कर रकम	५० प्रतिशत मु.अ. कर
५/०७६/७/२८	यादव व्रर्दस	११८९०००	१३६७८७	६८३९३
२२/०७६/६/९	हिमालय विल्डर्स प्रा. ल.	४९२६७५	५६६७९	२८३३९
६२/०७६/१०/१	रारा अटो मोवाइल्स वेनी	२१६५००	२३४११	११७०५
२२३/०७७/३/३१	राम कृष्ण कन्सट्रक्सन प्रा. ल.	९७२५५६	१११८८७	५५९४३
जम्मा				१६४३८०

२९. **प्रतिस्पर्धा सिमित भएको:** सार्वजनिक खरिद नियमावली,२०६४ को नियम ८ (२) मा एउटै कार्यलाई प्रतिस्पर्धा सिमित हुने गरी टुक्रा टुक्रा पारी खरिद कार्य गर्न नहुने कुरा उल्लेख छ । पालिकाले जग्गा विकास कार्यक्रम अन्तर्गत वाल नर्माण कार्यको लागि एउटै प्याकेज वनाई सिलवन्दी दरभाउपत्रको माध्यवाट खरिद कार्य गर्नुपर्नेमा एकै पटक कोटेसन माग गरी निम्नानुसार दुई निर्माण व्यावसायी वाट खरिद कार्य गराई भुक्तानी भएकोले नियम सम्मत नदेखिएको रु–... ९४७११६

भौ.न र मिति	निर्माण व्यावशायी	लागत अनुमान	सम्झौता रकम	भुक्तानी रकम
२२/०७६/९/२६	रुक्मिणी विल्डर्स प्रा.लि.	४५५१९७	४५४४४१	४५४४४१
	हिमालयन विल्डर्स एण्ड सप्लायर्स	४९४३७५	४९२६७५	४९२६७५
	जम्मा			९४७११६

३०. **जग्गा व्यवस्थापन:** रघुगंगा गांउपालिका केन्द्र जग्गा विकास तथा निर्माण कार्यवापत देहायका भौचर नम्वर र मितिवाट निम्नानुसार जग्गा विकास तथा निर्माण उपभोक्ता समितिलाई रु.४८००००० खर्च लेखेकोमा फाईल परीक्षणवाट देखिएको व्यहोरा निम्नानुसार रहेक छन् ।

गो.भौ.न र मति	लागत अनुमान	खर्च रकम
६९/०७६/१०/६	५०७१४७२.५०	२८००५८२.००
११४/०७७/२/१		१९९९४१८.००
		४८००००0.00

३०.१. पहिलो रनिङ्ग विल अनुसार opc सिमेन्ट ५६१ वोराको मुल्य अभिवृद्धि कर समेत रु.१०३९।६० का दरले रु.५८३२१५।६० मुल्याङ्कन भएकोमा उपभोक्ता समितिले पेश गरेको विल भर्पाइ अनुसार प्रति वोरा मुल्य अभिवृद्धि कर समेत रु.८९९।४८ का दरले ५६१ वोराको रु.५०६६०८।२८ को विल पेश भएकोले विल भर्पाइ भन्दा वढी मुल्याङ्कन भई भुक्तानी भएको रु.७६६०६।७२ मा जनसहभागिताको

	अंश १० प्रतिशतले हुने रु.७६६१।०० कट्टा गरी वढी भुक्तानी भएको असुल गर्नुपर्ने रु………….	६९०००
३०.२.	वास वालुवा जिल्ला दर रेट अनुसार प्रति घ.मी. रु.२०००।०० रहेकोमा दर विश्लेषणमा प्रति घ.मी. ३४१४।०० राखी दर विश्लेषण गरेको छ । ०.५० घ.मी. लाग्ने गरी प्रति घ.मी. रु.१७०७।४० का दरले ४७९.७३ घ.मी. रु. ८१९०९१।०० मुल्याङ्कन भई भुक्तानी भएकोमा ढुवानी भाडा प्रति घ.मी रु.१४१४।८० गणना गरेकोमा नापी किताव र कार्यसम्पन्न प्रतिवेदमा कहाँ देखी कहाँसम्म ढुवानी गर्दाको प्रति घ.मी कति ढुवानी भाडा लाग्ने हो सो सम्वन्धमा उल्लेख नगरी प्रति घ.मी. ०.५० घ.मी. को रु.७०७।४० का दरले ४७९.७३ घ.मी को मुल्याङ्कन भइ भुक्तानी भएको रु.३३९३६१।०० मा ढुवानी वापतको खर्च पुष्टी गर्ने प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु	३३९३६१
३१.	**वढी भुक्तानीः** १७२।०७७।३।२३ दिपशिखा युवा क्लव खेल मैदान निर्माण वापत निर्माण समितिलाई रु.४७०००० पेश्की फर्स्यौट समेत रु.१५ लाख खर्च लेखेकोमा दर विश्लेषणमा opc सिमेन्ट प्रति वोरा मुल्य अभिवृद्धि कर समेत रु.१०३९।६० का दरले ३५० वोराको रु.३६३८६०।०० मुल्याङ्कन भई भुक्तानी भएकोमा निर्माण समितिले पेश गरेको विल अनुसार मुल्य अभिवृद्धि कर समेत प्रति वोरा ८८०।२७ का दरले रु.३०८०९४।५० को विल पेश भएकोले मुल्याङ्कन भन्दा घटी विल पेश भएको असुल गर्नुपर्ने रु……….	५५७६६
३२.	**मुल्य अभिवृद्धि कर वढी भुक्तानीः** १८४।०७७।३।२५ कोट गाँउ रायखोर सडक निर्माणको रु.५५०३५२२।०० को कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन पेश भएकोमा सो को आधारमा कार्यालयवाट व्यहोर्ने रु.५००००००।०० सडक निर्माण वापत खर्च लेखेकोमा प्राविधिक मुल्याङ्कन तथा कार्यसम्पन्न प्रतिवेदनमा रु.५६७८७२।०० को मु.अ.कर भुक्तानी भएकोमा उपभोक्ता समितिले पेश गरेको विल अनुसार रु. ५६७८७२।०० मात्र मुल्य अभिवृद्धिकर तिरेको देखिएकोले वढी भुक्तानी भएको मुल्य अभिवृद्धि कर असुल गर्नुपर्ने रु………………	३६५१४
३३.	**कार्य सम्पन्न प्रतिवेदनः** पालिकाले उपभोक्ता समितिवाट काम गरी कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन तयार गर्दा कार्यसम्पन्न प्रतिवेदनमा निर्माण व्यावशायीको नाम, कामको विवरण, लागत अनुमानको कुल अंक, खर्च भएको कुल रकम, लागत भन्दा घटी वढी प्रतिशत, निर्माण कार्य शुरु मिति तथा सम्पन्न मिति जस्ता विवरणहरु उल्लेख गरी कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन तयार गर्नपर्नेमा खर्च लेख्दा सम्झौता मिति, योगदान, सम्पन्न गर्नुपर्ने मिति, मेजरमेन्ट गरेको मिति उल्लेख गर्ने नगरेको र प्राविधिक मुल्याङकन र कार्यसम्पन्न प्रतिवेदनमा पेश गर्ने, जाँच गर्ने र स्वीकृत गर्नेको नाम नामेसी उल्लेख नगरी सही मात्र गर्ने गरेको देखिएकोले निर्माण कार्य समयमै शुरु भई समयमै सम्पन्न भयो भएन यकिन गर्न सकिएन।अत निर्माणसँग सम्वन्धित सम्पुर्ण सुचनाहरु खुल्ने गरी कागजात तयार गर्नु पर्दछ।लागत अनुमान, मुल्याङकन,स्थलगत कार्यसम्पादन र विल भर्पाई वास्तविक तुल्याउने तर्फ पालिका सजक हुनुपर्दछ। केही उदाहरणहरु निम्नानुसार रहेका छन् ।	

गो.भौ.न.र मिति	योजनाको नाम	लागत अनुमान	कार्यसम्पन्न	खर्च रकम
३०/०७६/९/२२	मैदान वडा कार्यालय सडक मर्मत	५३०३६४	५४९४४४	५०००००
२४/०७६.९.९	पाखापानी कोटगाँउ सडक सोलिङ्ग कार्य	४०८०१२	४८००१२	३७००००
२४४/०७७/३/३१	जग्गा व्यवस्थापन अन्तर्गत वाल निर्माण		९४७११६	९४७११६
४०/०७६/९/२	वेगखोला ढोडापानी सम्म पदमार्ग निर्माण	५२८६६३	५३५२०८	५०००००

३४.	**उपभोक्ता समितिले निर्माण व्यावसायी सँग सम्झौता गरि कार्य गराएकोः** सार्वजनिम खरिद नियमावली,२०६४ को नियम ९७ (१०) मा उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायले पाएको काम आफैले सम्पन्न गर्नपर्ने र कुनै निर्माण व्यावसायी वा सव कन्ट्रयाक्टरवाट गराउन नसकिने व्यवस्था रहेकोमा उपभोक्ता समिति र कार्यालय विच उक्त कार्य गर्न ०७६।५।२९ मा सम्झौता भएकोमा उपभोक्ता समितिले म्याग्दी रारा कन्सट्रक्सन प्रा.लि. सँग मिति ०७६।५।२० मा सम्झौता गरी कार्य गराएको देखियो।अत सार्वजनिक खरिद नियमावली मा उल्लेख भएको व्यवस्था विपरित उपभोक्ता समितिले निर्माण व्यावसायी सँग सम्झौता गरि सडक मर्मत कार्य वापत भौ.न.२१।०७६।८।२४ वाट ऋषि चौतारी जोशीखोला सडक मर्मत उपभोक्ता समितिलाई खर्च लेखेको रु.४८५०००।०० नियम सम्मत नदेखिएको रु.	४८५०००
३५.	**कार्यालयको काम उपभोक्ता समिति मार्फत गराएकोः**६९।०७६।१०।१४र ११४।०७७।०२।०१ सार्वजनिक खरिद ऐन,२०६४ को दफा ४४ मा मितव्ययीता ,गुणस्तरीयता वा दिगोपना अभिवृद्धि हुने भएमा वा परियोजनाको मुख्य उधेश्य नै रोजगारीको श्रृजना गर्ने रु लाभग्राही समुदायलाई सहभागी गराउने भएमा त्यस्तो आयोजना उपभोक्ता समिति मार्फत गरिन सकिने उल्लेख छ साथै सार्वजनिक खरिद नियमावली,२०६४ को नियम ९७ मा उपभोक्ता समिति मार्फत गराएको कामको स्वामित्व लाभग्राही समुदायलाई नै हस्तान्तरण गर्नुपर्ने उल्लेख छ । पालिकाले पालिकाको भवन निर्माणको लागी जग्गा विकास तथा व्यवस्थापन कार्य वापत उपभोक्ता समिति मार्फत गराई रु. ४७९९९४६।०० भुक्तानी गरेको छ ।उपभोक्ता समितिले गर्ने कार्य लाभ प्राप्त गर्ने र दिगोपना आउने योजनाको कार्य गर्न दिनुपर्नेमा हस्तान्तरण नहुने र अनिवार्यरुपमा कार्यालयले नै गर्नुपर्ने कार्य उपभोक्ता समिति मार्फत गरेको पाइयो ।नियमावलीमा भएको व्यवस्थाको प्रतिकुल हुनेगरी कार्य गराएको उचित नदेखिएको रु	४७९९९४६
	शिक्षा तर्फः	
३६.	**वढी निकासाः** स्थानिय तहले कार्यरत शिक्षकको तलव भत्ता सम्वन्धि एकिन विवरण शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइवाट प्राप्त गरि वा अद्यावधिक गरि सोही अनुसार दरवन्दीमा, शिक्षक अनुदान कोटामा र प्राविधिक धारतर्फका अनुदानमा कार्यरत शिक्षक तथा प्रशिक्षकका लागी विधालयवाट प्राप्त माग फाराम रुजु गरी अनुदान दिनुपर्ने कार्यक्रम कार्यन्वयन पुस्तिकाको क्रियाकलाप नं १.१.१.६७ मा व्यव्था रहेको छ।पालिकाले भौ नं १३२।०७७।०३।३१ वाट विद्यालयलाई प्रथम त्रैमासिक तलव निकासा गर्दा ज्ञानोदय मा वि मा माग रकम रु१३७१४७६।०० भएकोमा रु१३९९६९१।०० निकासा भएकोले वढी निकासा भएको रकम रु२८२१५।०० र अवकास प्राप्त शिक्षक निलकण्ठ सुवेदी २०७६।०९।२५ मा अवकास भएकोमा पुरै महिनाको तलव निकासा भएकोले ५ दिनको वढी निकासा भएको रकम रु६६०४।०० गरी जम्मा रु३४८१९।०० सम्वन्धित विद्यालयवाट असूल गरी संघिय सञ्चित कोष दाखिला गर्नुपर्ने रु	३४८१९
३७.	**शिर्षक फरक पारी खर्चः** एकिकृत आर्थिक संकेत वर्गिकरण र व्याख्या, २०७४ मा खर्च शिर्षक उल्लेख गरेको र सोहीअनुसार खर्च गर्नुपर्ने उल्लेख भएकोमा कार्यालयले देहायअनुसार खर्च शिर्षक फरक पारी खर्च भएकोले शिर्षक फरक पारी खर्च गर्नु वित्तीय अनुशासनको उल्लंघन गर्नु हो अतः उक्त रकम अनियमित देखिएको रु	५७६१७३

गो भौ नं मिति	खर्चको व्यहोरा	खर्च गर्नुपर्ने शिर्षकको नाम	खर्च गरेको शिर्षकको नाम	खर्च रकम
१८४/०७७/०२/०६	राष्ट्रपति रनिङशिल्ड प्रतियोगिता	राष्ट्रपति रनिङशिल्ड	कार्यक्रम खर्च	४०००००
१८४/०७७/०२/०६	राष्ट्रपति रनिङशिल्ड प्रतियोगिता	राष्ट्रपति रनिङशिल्ड	विविध कार्यक्रम खर्च	२५८८३
२८७/०७७/०३/३१	फर्निचर खरिद	कार्यालय सामाग्री	स्वास्थ्य सुधार कार्यक्रम	१५०२९०

				जम्मा	५७६१७३	

३८.	**शिक्षक दरवन्दी र पदपूर्ति** - स्थानीय तह अन्तर्गत रहेका सामुदायिक विद्यालयहरुमा दरबन्दी अनुसार शिक्षकको पदपूर्ति भई नियमित पठनपाठनको व्यवस्था हुनुपर्दछ। यस स्थानीय तह अन्तर्गत विभिन्न तहका ३४ सामुदायिक विद्यालयहरुको शिक्षक दरवन्दी र पदपूर्तिको अवस्था एवं विद्यार्थीको संख्या निम्नानुसार रहेको देखिन्छ।	

सि.न	विद्यालयको नाम	शिक्षक दरबन्दी	पदपूर्ति	करार पदपूर्ति	विद्यार्थि संख्या
१.	श्री महादेव मावि बेग	१२	१२	५	१४६
२.	श्री कालिका आवि तिप्ल्याङ	५	५	२	८६
३.	श्री कृष्ण आवि बांदुक	८	८	४	२२
४.	श्री पार्वति आवि वेग	३	३	१	३३
५.	श्री मुक्तिधाम मावि राखु	२५	२५	८	५१०
६.	श्री देउराली आवि बुजबुजे	४	४	१	६४
७.	श्री अन्नपुर्ण आवि सिजल गांउ	५	५	०	४०
८.	श्री सिद्धार्थ ज्ञान मन्दिर अधेरी खोला	६	६	०	८६
९.	श्री धौलागिरी आवि रिसिङ चौतारी	३	३	०	५८
१०.	श्री ज्ञानोदय मावि मौवाफांट	११	११	७	१९९
११.	श्री रघुगंगा मावि पिप्ले	१०	१०	३	२२३
१२.	श्री हिमालय आवि कलेजबांङ	४	४	०	५६
१३.	श्री मालिकादेवी आवि मालिका	३	३	१	४२
१४.	श्री अमरसिंह आवि रानीपौवा	३	३	०	३९
१५.	श्री जनता मावि दग्नाम	८	८	२	१७८
१६.	श्री शिव आवि दर्मिजा	३	३	१	३९
१७.	श्री महेन्द्र मावि झी	१३	१३	१	२१२
१८.	श्री गौरब आवि फुल डांडा	२	२	२	२२
१९.	श्री शिशु कल्याण आवि झी	०	०	०	२३
२०.	श्री अमर मावि पाखापानी	१३	१३	६	२३०
२१.	श्री हरि आवि पाखापानी	२	२	१	२४
२२.	श्री जनसेवा आवि कोटगांउ	४	४	१	३६
२३.	श्री रयखोर आवि रयखोर	३	३	०	५४
२४.	श्री मालिका आवि ठाडापानी	३	३	०	८५
२५.	श्री अमर मावि चिमखोला	१४	१४	४	१८४
२६.	श्री चिमखोला आवि चिमखोला	२	२	०	२४
२७.	श्री सिद्ध आवि चिमखोला	२	२	०	१९
२८.	श्री रितुङ मावि दुलेखर्क	६	६	४	१२१
२९.	श्री जनसुन्दर आवि पत्लेखारका	३	३	१	१२
३०.	श्री सुन्दरा आवि दुवाडी	३	३	२	२१
३१.	श्री रघुगंगा आवि चौखोनी	३	३	०	१३
३२.	श्रीजनसेवा आवि मंगले खानी	३	३	१	१६
३३.	श्री कुइने आवि कुइने	५	५	४	२१

	जम्मा	१९४	१९४	६२	२९३८

यस सम्वन्धमा देहायअनुसार उल्लेख गरिएको छ।

- पालिकाको कुल दरवन्दीमा ३२ प्रतिशत दरवन्दी करारवाट भएको देखिन्छ। पालिकाले दरवन्दीमा स्थायी शिक्षक नियुक्तिको लागी ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ।
- विद्यार्थी संख्याको तुलनामा शिक्षक वढी भएकोवाट कम भएको विद्यालयमा शिक्षकको दरवन्दी मिलान एंव न्युन विद्यार्थी भएका विद्यालयहरु सम्भाव्यताका आधारमा मर्ज गर्नुपर्दछ।

३९. **स्थानीय पुर्वाधार विकास कार्यक्रम तर्फः** पालिकामा आ व २०७६।७७ मा स्थानीय पुर्वाधार विकास साझेदारी कार्यक्रम अर्न्तगत ३ आयोजना छनौट भई रु ८३ लाख ९४ हजार वजेट प्राप्त भएकोमा भएकोमा रु ५३ लाख ४६ खर्च भएको छ भने रु २७ लाख ९० हजार स्थानिय कोरोना कोषमा जम्मा गरिएको र २ लाख ५८ हजार संघिय सञ्चित कोषमा फिर्ता गरेको छ।

३९.१. **वढी भुक्तानीः** पालिकाले स्थानिय पुर्वाधार विकास साझेदारी कार्यक्रम अन्तर्गत कार्यन्वयन गरेको अर्गला रानिपौवा सडक निर्माण तथा मर्मत कार्यमा Dry stone soiling को दर विश्लेषण गर्दा River gravel को काम समेतको एकमुष्ट दर विश्लेषण गरी प्रतिघनमिटर रु२८८५ का दरले १९७।५१ घनमिटरको भुक्तानी गरेकोमा River gravel को कार्य नभएकोले प्रतिघनमिटर रु३३७।०० का दरले वढी भुक्तानी भएको रकम सम्वन्धित उपभोक्ता समितीवाट असूल गरी संघिय सञ्चित कोष दाखिला गर्नुपर्ने रु ६६५६०

३९.२. **उपभोक्ता समितीवाट जटिल प्रकृतिको कार्यः १०।०७७।०३।३१** सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ४४ मा काममा मितव्ययी, गुणस्तरीय, रोजगारी सिर्जना गर्ने तथा दिगोपना हुने भएमा त्यस्ता आयोजना उपभोक्ता समितिमार्फत गराउन सकिने उल्लेख छ। साथै सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ मा जटिल प्रकृतिका कार्य उपभोक्ता समितिमार्फत गराउन नहुने उल्लेख छ। पालिकाले पिप्ले चिमखोले सडक निर्माण गर्न लागत अनुमान रु ५६०१८९४।०० मध्ये कार्यालयवाट रु४९३७५००।०० र उपभोक्तावाट रु६६४३९४।०० लागत साझेदारी गर्ने गरी लागत अनुमान स्विकृती गरेकोमा पालिकाले जटिल प्रकृतीको कार्य **Hard rock cutting by Blasting** मा १९८९ घ मि को रु २८१७।०० को दरले रु५६००८९४।०० को लागत अनुमान गरेको देखिन्छ। उपभोक्ता समितीलाई कार्यादेश पश्चात विष्पोटक पदार्थवाट काम गर्न नसकी कार्यसम्पन्न प्रतिवेदनमा मेसिनद्धारा कडा चट्टान काट्ने कार्य गरी रु २४४७७७१।०० मात्र कार्यसम्पन्न भएको देखिन्छ। यसरी विष्पोटक पदार्थ र कडा चट्टान काट्ने जस्ता काम उपभोक्ता समितीवाट गराँउदा समयमा काम हनु नसक्ने, तोकिएवमोजिमको कार्य सम्पन्न नहुने तथा उपभोक्ता समितीसंग दक्ष जनशक्ति समेतको अभाव हुने हुँदा कामको गुणस्तरियतामा समेत कमी आउन सक्ने देखिन्छ। कार्यालयले यस्ता प्रकृतीका कार्य उपभोक्ता समितीवाट नगराई खुला वोलपत्रवाट गर्नुपर्ने देखिन्छ।

स्वास्थ्य तर्फ

४०. **औषधिको लोगो परीक्षणः** गाउंपालिकाले खरिद गरेका औषधिहरुमा नेपाल सरकारको निशुल्क स्वास्थ कार्यक्रमका लागि भन्ने लोगो लगाउनु पर्ने ब्यवस्था छ। पालिकाबाट खरिद औषधिहरुमा लोगो परीक्षण गर्दा ३ वटामा INSTITUTIONAL SUPPLY लेखेको पाइयो। जुन स्विकृत लोगोभन्दा फरक देखिन्छ ।

सि·न	औषधिको नाम	म्याद नाघे ननाघेको	निसुल्क वितरणको लोगो भए नभएको
	Amoxycillin 125mg	APR 2022	INS SUPPLY
	Metronidazole100mg	OCT2021	INS SUPPLY
	Co-trimoxzole	Jun2021	भएको
	Hydrocotisone	Mar2021	भएको

	sodium		
	TINIDAL500mg	Mar2023	INS SUPPLY

शसर्त पुँजीगत

४१. **टुक्रा खरिदः** सार्वजनिक खरिद ऐन,२०६३ को दफा ८(२) बमोजिम सार्वजनिक निकायले खरिद गर्दा प्रतिस्पर्धा सिमित हुने गरी टुक्रा-टुक्रा गरी खरिद गर्न नहुने व्यवस्था छ ।तर यस वर्ष कार्यालयले नियमको व्यवस्था अनुसार प्रतिस्पर्धा गराइ खरिद गर्नुपर्नेमा प्याकेज तथा विधि समेत तय नगरिकन टुक्रा-टुक्रा गरि खरिद गरेको कार्य अनियमित देखिएको रु. ७७३४९६

भौ.न।मिति	व्यहोरा	रकम
११५।२०७७।३।३१	स्नोबल टेक्नोलोजी इन्कर्पोरेसन बाट सोलार लाइट सिस्टम खरिद(हालसम्म जडान नगरी कार्यलयको स्टोरमा राखेको)	३८९४९६
११६।२०७७।३।३१	मेरिडियन आइटी प्रालि बाट सोलार लाइट इक्युपमेन्ट खरिद	३८४०००
	जम्मा	७७३४९६

४२. **औषधी खरिदः**सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ८५ को उपनियम १(क) मा बिस लाख रुपैयाँसम्मको औषधिजन्य मालसामान उत्पादकले राष्ट्रिय स्तरको समाचार पत्रमा सूचना प्रकाशन गरी तोकेको बिक्री मूल्यमा सोझै खरिद गर्न सकिने व्यवस्था भए छ।तर स्थानीय तहले उक्त प्रक्रिया वेगर विभिन्न सप्लायर्सवाट रु १३ लाख ०७ हजारको औषधि सोझै खरिद गरेको छ।यस सम्बन्धी देखिएको व्यहोराहरु निम्नानुसार छनः

खरिद गरेका उक्त औषधि कुन औषधि कम्पनीबाट उत्पादन भएको हो र सोको मूल्य राष्ट्रिय पत्रपत्रिकामा प्रकाशन समेत भएको नदेखिएको

आपूर्ति हुने औषधि डब्लु.एच.ओ. सटिफइड हुनुपर्ने औषधिको उत्पादन मिति, ब्याच नं र म्याद समाप्त मिति उल्लेख गरी सम्बन्धित विषय विज्ञबाट मुचुल्का उठाई राख्ने नगरेको तथा उक्त औषधि बिक्रीको लागि होइन खुलाएको प्रमाण समावेश नभएको

आपूर्ति भएका औषधी एंवम सर्जिकल समान स्टोर दाखिला हुनुअघि स्पेशीफिकेशन अनुसार भए/नभएको नखुलाएको कारण औषधिको गुणस्तर र म्याद सम्बन्धमा यकिन गर्न सकिएन ।

औषधिको जिन्सी कितावमा आम्दानी बाँध्दा खरिद गरेको र जिल्लाबाट हस्तान्तरण भई आएको खुल्ने गरी व्यवस्थित रुपमा आम्दानी बाँध्ने नगरेको,

औषधिको खर्च घटाउदा मागफारामको आधारमा घटाउनु पर्ने एकमुष्ट घटाउने गरेको ।

तसर्थ औषधिको खरिद, आपूर्ती, दाखिला तथा खर्चको विवरण अद्यावधिक हुने गरी अभिलेख राख्ने, तोकीएको गुणस्तर अनुसारकै औषधि प्राप्त भएको नभएको एकीन गरी हस्तान्तरण तथा खरिद गरिएको औषधिको विवरण खुल्ने गरी अभिलेख राख्ने तथा आर्थिक वर्षको अन्त्यमा बांकी रहेको औषधिहरु जिम्मेवारी जिन्सी अभिलेख व्यवस्थित गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ।

४३. **प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमः**स्थानीय तहमा सुचिकृत वेरोजगार व्यक्तिलाई न्युनतम रोजगारी प्रत्याभुत गराउन एवम् सामुदायिक पुर्वाधारहरुको विकास मार्फत नागरिकको जीवनयापनमा सुधार ल्याउन प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालन भएको छ।गाँउपालिकामा यस वर्ष प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत कृषि पैदल मार्ग निर्माण,कुलो निर्माण र सडक तथा वाटो मर्मत कार्यमा रु १२ लाख ७८ हजार खर्च भएको देखिन्छ।प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका २०७५ को दफा २ (ट) मा वेरोजगार व्यक्तिलाई स्थानिय तहको रोजगार सेवा केन्द्रमा सुचिकृत गरी परिचय पत्र वितरण गर्नुपर्ने

व्यवस्था गरेको छ।कार्यविधिको दफा १३(१) मा रोजगार सेवा केन्द्रमा सुचिकृत वेरोजगार व्यक्तिहरु मध्येवाट निर्देशिकाको दफा २१ को उपदफा (३) वमोजिमको प्रथामिकता क्रममा आधारमा काममा खटाउनु पर्ने व्यवस्था रहेको छ।गाउँपालिकाले वेरोजगार व्यक्तिहरुको सुचि तयार गरि परिचयपत्र वितरण गरेर प्रथामिकताको आधारमा मात्र कामका लागी पारिश्रमिक कार्यक्रममा सहभागी गराउनु पर्नेमा सो गरेको पाइएन।वडाको सिफारिसका आधारमा मात्र कामदारहरु छनौट गरी कार्यक्रम सञ्चालन गरेको देखिँदा वास्तविक वेरोजगार व्यक्तिहरुले नै रोजगारी प्राप्त गरे भन्ने आधार रहेन।कार्यक्रममा सहभागी कामदारको ज्याला बैकिङ प्रणालीवाट भुक्तानी गर्ने अवस्था हुदा हुदै सो नगरी डोर हाजिरीमा नै भर्पाई गरी पालिकावाट एकमुष्ट रुपमा एक जना व्यक्तिको नाममा रकम निकासा भएकोले वितररण गरिएको रकम विश्वसनिय छ भन्न सकिएन ।आयोजना सञ्चालन पुर्व स्थानिय तहले प्राविधिक कर्मचारी खटाई प्राविधिक प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्ने र सोको नियमित प्राविधिक सुपरिवेक्षण र अनुगमन गर्नुपर्नेमा कतिपय आयोजनामा प्राविधिक प्रतिवेदन संलग्न भएको छैन।कानुनमा भएको व्यवस्थाको पालना गर्दै सुचिकृत वेरोजगारहरुले रोजगारी पाउने अवस्थाको सृजना गरेर रोजगार व्यवस्थापन सुचना प्रणालीलाई अद्यावधिक गर्दै कामका लागी पारिश्रमिक कार्यक्रमलाई विश्वसनिय तथा प्रभावकारी वनाउनुपर्दछ ।

४४. **आन्तरीक लेखापरीक्षणः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७७(३) मा आन्तरिक लेखापरीक्षणले औंल्याएका व्यवहोराहरु अन्तिम लेखापरीक्षण हुनुभन्दा अगावै सम्परीक्षण गराउनुपर्ने व्यवस्था छ।आन्तरिक लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोराहरु अन्तिम लेखापरीक्षण हुंदासम्म फछ्र्यौट नभएका व्यहोराहरु निम्नानुसार रहेका छन। ३६०१७

सि.न	भौ.न र मिति	व्यवहोरा	रकम	
असूली तर्फ				
१.	१२।२०७६।७।२१	पत्रपत्रिकाको विलभन्दा बढी भुक्तानी	२०००	
२.	२०।२०७६।७।२७	गाडीभाडा सम्झौता भन्दा बढी भुक्तानी	३१५०	
३.	२८।२०७६।७।२९	गाडीभाडा सम्झौता भन्दा बढी भुक्तानी	४५००	
४.	७०।२०७६।१०।८	धमाखु खेलमैदान स्टेज निर्माण लाइ बढी भुक्तानी	२४०००	
५.	६५।२०७७।२।६	पुरस्कार वापतको करकटंटी नगरेको	६६७	
६.	८४।२०७७।३।१५	भरपाइ अनुसार बुझीलिनेको हस्ताक्षर नभएको	१७००	
	जम्मा		३६०१७	

४५. **पेश्की बाँकीः** आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम ७४ मा आर्थिक बर्षको अन्त्यसम्ममा पेश्की फछ्यौट गरी सक्नु पर्ने व्यवस्था भएकोमा आर्थिक बर्षको अन्त्यसम्ममा फछ्यौट नभई बाँकी रहेको निम्नानुसार व्यक्ति, उपभोक्ता समिति तथा निर्माण व्यवसायीहरुको नाममा रहेको पेश्की रकम नियमानुसार असूल फछ्यौट गर्नुपर्ने रु... २१०७५००

गो भा नं/मिति	पेश्की लिनेको नाम	वापत	रकम
४/०७६/१०/२१	फाँट उत्सेनीपुल निर्माण उपभोक्ता समिती	झोलुङ्गे पुल निर्माण	५०००००
८/२०७६/११/२१	छाहारेखोला घ्यासीखर्क झोलुङ्गेपुल निर्माण उपभोक्ता समिती	झोलुङ्गे पुल निर्माण	५०००००
९/२०७६/११/२८	रिखार झोलुङ्गेपुल निर्माण उपभोक्ता समिती	झोलुङ्गे पुल निर्माण	५०००००
१४/२०७६/०७/२९	टिका वहादुर शाही	क्षयरोग खोजपड्ताल कार्यक्रम	५००००
१६/२०७६/०९/१०	टिका वहादुर शाही	क्षयरोग कार्यक्रमको समिक्षा,महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका कार्यक्रम मानसिक स्वास्थ्य सम्वन्धी दिवस	६२५००

		मनाउन	
२२/२०७६/०९/२९	टिका वहादुर शाही	मातृ तथा नवशिशु कार्यक्रम	२०००००
३८/२०७६/१२/०६	टिका वहादुर शाही	दादुरा रुवेल खोप अभियान	९००००
२१७/२०७७/०३/१४	जयन्ती पौडेल	विविध कार्यक्रम खर्च	२०००००
२१८/२०७७/०३/१५	रमा खत्री	मसलन्ध तथा कार्यालय सामाग्री	५०००
		जम्मा	२१०७५००

सुत्रको वित्तिय विवरणको अनुसुची २३ मा पेश्की वाँकी रु ३१०७७५०० देखिएकोमा सामाजिक सुरक्षावापतको पेश्की रकम रु२६८१२००० आ व २०७७।७८ मा फछ्यौट भएको तथा रु२१०७५००।०० फछ्यौट गर्न वाँकी पेश्कीको मास्केवारीमा देखिन्छ।वाँकी पेश्की रकम रु२१५८०००।०० का सम्वन्धमा पालिकाले यथार्थता एकिन गरी स्पष्ट पार्नुपर्ने देखिन्छ।

अनुसु च १

पा लकाको सं चतकोषको ववरण

२०७६।०७७

प्रदेश: गण्डकी

(**रु हजारमा**)

क्र. सं.	स्थानीय तह	जिल्ला	आय					जम्मा आय					मौज्दात
			गत वर्षको जिम्मेवारी	संघ तथा प्रदेश अनुदान	राजस्व वाडफाड	आन्तरीक आय	अन्य आय		चालु खर्च	पूँजीगत खर्च	अन्य खर्च	जम्मा खर्च	
			१	२	३	४	५	६ (२+३+४+५)	७	८	९	१० (७+८+९)	११ (१+६-१०)
१	रघुगंगा गाउँपालिका	म्याग्दी	३९४८२	२५४४५३	५०९१०	६६०४	१२२८८९	४३४८५६	१७५८७३	९७७३४	१४७९५६	४२१५६३	५२७७५

अनुसु च २

बेरुजू बर्गीकरण (विनियोजन, राजस्व, धरौटी र अन्य कारोबार)

२०७६।७७

(**रु हजारमा**)

सि नं	जिल्ला	स्थानिय तहको नाम	प्रारम्भिक वेरुजु			प्रतिक्रियावाट फछ्यौट			वाँकी वेरुजु			वाँकी वेरुजु									
			दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम	असुल गर्नुपर्ने	नियमित गर्नुपर्ने					पेश्की		
			सैदान्तिक	लगति		सैदान्तिक	लगति		सैद्धान्तिक	लगती			अनिय मत भएको	प्रमाण कागजात पेश नभएको	राजस्व लगत जिम्मेवारी नसारेको	सोधभनां न लएको	जम्मा	कमंचारी	अन्य	जम्मा
१	म्याग्दी	रघुगंगा गाउँपालिका	३०	३७	२७६२३	०	१४	१०५४१	३०	२३	१७०८२	१०७९	१२४३२	१४६३	०	०	१३८९५	६०८	१५००	२१०८

अनुसुची ३

अद्यावधिक वेरुजु स्थीती

(रु हजारमा)

क स	स्थानिय तह	जिल्ला	गत बर्ष सम्मको बाँकी	यो बर्षको फछ्यौट	बाकी	यो बर्ष सम्पबाट कायम बेरुजु	यो बर्षको बेरुजु	कुल बाकी बेरुजु
१	रघुगंगा गाउँपालिका	म्याग्दी	१२८८९	१२३५	११६५४	०	१७०८२	२८७३६